

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2021

Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:11

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:11

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2021

Valtiovarainministeriö Helsinki 2022

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Valtiovarainministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-903-0

ISSN pdf: 1797-9714

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2022

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 300) tilinpäätös 2021

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:11		Teema	Talouspolitiikka
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Yhteisötekijä	Valtiovarainministeriö		
Kieli	suomi	Sivumäärä	81

Tiivistelmä

Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2021 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista. Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voima-varojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Asiasanat tilinpäätös, talous, toimintakertomus, tilinpäätösanalyysi, talouspolitiikka

ISBN PDF 978-952-367-903-0
Asianumero VN/1144/2022

ISSN PDF 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-903-0>

Bokslut för finansministeriets bokföringsenhet 2021 (BFE 300)

Finansministeriets publikationer 2022:11		Tema	Finanspolitiken
Utgivare	Finansministeriet		
Utarbetad av	Finansministeriet		
Språk	finska	Sidantal	81

Referat

Bokslutet för 2021 för finansministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäcks- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor. Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Nyckelord bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse, bokslutsanalys, finanspolitiken

ISBN PDF	978-952-367-903-0	ISSN PDF	1797-9714
Ärendenummer	VN/1144/2022		

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-903-0>

Sisältö

1	Johdon katsaus	7
2	Tuloksellisuus	9
2.1	Verotus	9
2.2	Valtion työmarkkinatoiminta	12
2.3	Johtamisen ja tuottavuuden parantaminen	12
2.4	Valtionhallinnon konsernipalveluiden kehittäminen	13
2.5	Rahoitusmarkkinoiden kehittäminen	15
2.6	EU:n talousarvio ja rahoituskehys vuosille 2021–2027	17
2.7	Talous- ja rahaliiton kehittäminen	18
2.8	Kuntapolitiikka	19
3	Vaikuttavuus	21
3.1	Toiminnan vaikuttavuus	21
3.1.1	Työllisyyden ja tuottavuuden kasvun vahvistaminen	21
3.1.2	Julkisen talouden kestävyden turvaaminen	22
3.1.2.1	Valtiontalous	22
3.1.2.2	Kuntatalous	24
3.1.3	Rakenteiden ja toimintatapojen luominen asiakaslähtöisille ja tuloksellisille julkisille palveluille	25
3.1.3.1	Rakenteet ja toimintatavat tuloksellisille julkisille palveluille	25
3.1.3.2	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos	27
3.1.3.3	Julkisen hallinnon digitalisaatiokehitys	28
3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	30
3.2.1	Peruspalvelujen valtionosuudet	30
4	Toiminnallinen tehokkuus	31
4.1	Toiminnan tuottavuus	31
4.2	Toiminnan taloudellisuus	33
4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	37
4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	39
5	Tuotokset ja laadunhallinta	40
5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	40

6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	41
6.1	Henkilöstömäärä ja rakenne	41
6.2	Henkilöstön koulutustaso ja osaaminen	42
6.3	Henkilöstökulut	42
6.4	Työhyvinvointi	42
7	Tilinpäätösanalyysi	44
7.1	Rahoituksen rakenne	44
7.2	Talousarvion toteutuminen	45
7.3	Tuotto- ja kululaskelma	49
7.4	Tase	50
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	52
9	Arviointien tulokset	54
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	55
	Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot	56
11	Talousarvion toteutumalaskelma	56
12	Tuotto- ja kululaskelma	63
13	Tase	64
14	Liitetiedot	66
	Allekirjoitukset	81

1 Johdon katsaus

Covid-19-pandemia vaikutti laajasti koko vuoden 2021 sekä Suomen talouteen että yhteiskunnan ja ministeriön toimintaan.

Maailmantalous jatkoi vuonna 2021 nopeaa toipumistaan ja veti myös Suomen taloutta mukanaan. Pandemian tuomat rajoitukset aiheuttivat edelleen taloudellisia vaikeuksia osalle yrityksistä, ja verotuksen maksujärjestelyihin tehtiin helpotuksia. Maksujärjestelyhelpotukset siirsivät verotuloja jonkin verran seuraaville vuosille, mutta verokertymä nousi kuitenkin selvästi edellisestä vuodesta ja ylitti myös pandemiaa edeltävän vuoden 2019 verokertymän.

Aktiivinen finanssipolitiikka piti päätösperäiset menot korkealla tasolla. Finanssipolitiikka oli voimakkaasti elvyttävää. Hallitus päätti laajoista toimista, joilla turvattiin työpaikkoja ja ihmisten toimeentuloa sekä helpotettiin yritysten taloustilannetta koronavirustilanteesta aiheutuissa vaikeuksissa. Pääministeri Marinin hallitus antoi vuoden 2021 aikana neljä lisätalousarviota.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi koronaepidemian vuoksi 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä. Velkasuhteen kasvu kuitenkin taittui vuonna 2021. Vahva BKT:n kasvu vaikutti suotuisasti velkasuhteen kehitykseen. Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021–2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Koronaviruspandemian jatkuessa työskentely jatkui pääosin etätyönä. Myös kansainväliset virkamiestason kokoukset järjestettiin edelleen videokokouksina, eikä matkustustarvetta ollut. Kansainvälisiä hankkeita vietiin kuitenkin vauhdilla eteenpäin ja OECD:n kansainvälisen tuloverotuksen hankkeesta saavutettiin valtioiden kesken laaja yhteisymmärrys lokakuussa 2021. Myös hallitusohjelmassa olevien hankkeiden valmistelu sujui pääosin aikataulussa.

Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021 ja uudet hyvinvointialueet perustettiin kesällä 2021. Valtiovarainministeriö vastaa hyvinvointialueiden perustamista, hallintoa, rahoitusta ja henkilöstöä sekä omaisuusjärjestelyjä koskevan lainsäädännön

valmistelusta ja täytäntöönpanon ohjauksesta. Ministeriön vastuulle kuuluvat myös esitykset kuntien tehtäviä ja rahoitusta koskevista muutoksista sekä verolainsäädännön muutokset. Uudistus vaikuttaa myös julkisen talouden suunnitteluun.

Suomi on edelläkävijä digitalisaation ja teknologisen kehityksen luomien mahdollisuuksien kehittämisessä ja yhteistyössä yli hallinto- ja toimialarajojen. Suomi sijoittui vuonna 2021 jälleen kärkisijoille Euroopan komission digitaalitalouden ja -yhteiskunnan ns. DESI-indeksissä, joka vertailee neljällä eri osa-alueella ja 13:lla indikaattorilla EU-maiden digitaalista toimintakykyä ja sen kehitystä. Korona-aikana digitaalisten palvelujen saataavuus, toimivuus ja luotettavuus sekä digitaidot ovat korostuneet entisestään. Rajoitustoimien aikanakin etätyöskentely ja -opiskelu sekä sähköinen asiointi on ollut mahdollista. Valtiovarainministeriö edistää digitalisaatiota eri ohjauskeinoin ja useilla hallitusohjelmahankkeilla, jotka liittyvät esimerkiksi digitaalisten palvelujen edistämiseen henkilö- ja yritysasiakkaille, digitaalisen henkilöllisyystodistuksen kehittämiseen, tekoälyn hyödyntämiseen palveluiden tuotannossa, tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen sekä digitaalisen turvallisuuden ja viranomaisten toimintaedellytysten parantamiseen.

2 Tuloksellisuus

2.1 Verotus

Ansiotuloveroperusteisiin tehtiin indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla, jotta verotus ei kiristy ansiotasokehityksen vuoksi. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista korotettiin. Muutos koski kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä vuosina 2022 ja 2023. Vastaava korotus koski myös öljylämmityksestä luopumista vuosina 2022–2027. Muiden kotitalousvähennykseen oikeuttavien töiden osalta kotitalousvähennys säilyi ennallaan.

Työsuhdeauton verotusarvoa alennettiin 85 eurolla kuukaudessa, jos auton WLTP-menetelmällä mitatut ajonaikaiset hiilidioksidipäästöt ovat vähintään 1 ja enintään 100 grammaa kilometriä kohden. Määräaikainen verotuki on voimassa vuosien 2022–2025 verotuksessa.

Tulonhankkimiskäytössä olevan yhteisetuuden osuuden hankintaan kohdistuvan velan korot säädettiin tuloverolaissa vähennyskelpoisiksi korkomenoiksi. Lisäksi muutettiin osakesäästötilin koronkorotusta koskevia säädöksiä siten, että usean osakesäästötilin tilanteessa veronkorotus jätetään jatkossa määräämättä, jos varoja on vain yhdellä tilillä. Veronkorotuksen määräämättä jättäminen ja alentaminen säädettiin mahdolliseksi myös tiettyissä muissa tilanteissa.

Vuodelle 2021 toteutettua yksinoikeudella toimeenpantaviin arpajaisiin sovellettavan veroprosentin alentamista jatkettiin vuodelle 2022. Veroprosentin alentamisen johdosta Veikkaus Oy:n tuotto jää suuremmaksi kuin ilman alennusta, ja edunsaajille jaettavissa oleva määrä vastaavasti kasvaa.

Telakoilla työskenteleville säädettiin velvollisuus pitää näkyvissä kuvallinen henkilötunniste, jossa on veronumero. Tavoitteena on parantaa Verohallinnon ja työsuojeluviranomaisten valvontamahdollisuuksia ja siten vähentää harmaata taloutta laivanrakennusalalla.

Koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilannetta helpotettiin alentamalla väliaikaisesti maksujärjestelyn kohteena olevalle verolle laskettavaa viivästyskorkoa.

Hallitusohjelman mukaisesti toteutettiin korkojen vähentämistä koskevan rajoituksen muutos siten, että korkorajoitussäännöstö estää entistä paremmin verotettavan tulon siirtämisen Suomen verotusvallan ulkopuolelle esimerkiksi pääomasijoitusrakenteissa. Samalla säädettiin julkisomisteiset infra-hankeyhtiöt korkovähennysrajoituksen ulkopuolelle.

Tutkimus- ja kehittämistoimintayhteistyöstä saatavan lisävähennyksen määrä korotettiin verovuoden 2022 alusta alkaen 50 prosentista 150 prosenttiin. Lisäksi lain voimassaoloaikaa pidennettiin verovuoden 2027 loppuun.

Tonnistoverolakia muutettiin siten, että Suomessa kaksoisrekisteröidyt alukset katsotaan tonnistoverokelpoisiksi aluksiksi ja siten tonnistoverotuksen soveltamisalaan kuuluviksi.

Säädettiin käänteisiä hybridejä koskeva direktiiviin perustuva lainsäädäntö, jolla puututaan aggressiiviseen verosuunniteluun rajat ylittävissä yritysrakenteissa.

Hyväksyttiin direktiivi ja arvonlisäverolain muutos EU-elinten tekemien, koronaviruspandemian hoitoon liittyvien hankintojen arvonlisäverottomuudesta. Covid-19-sairauden diagnosoinnissa käytettävien kotitestien myynti säädettiin nollaverokannan alaiseksi. Komissio antoi jälleen väliaikaisesti voimassaolevan päätöksen koronaviruksen tartunnan estämisessä, testaamisessa ja hoitamisessa käytettävien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta siltä osin, kuin kyse on valtiollisten toimijoiden tai hyväksytyjen organisaatioiden toimesta tai puolesta tapahtuvasta tuonnista. Näiden tavaroiden kotimaisten myyntien ja muista jäsenvaltioista tapahtuvien hankintojen nollaverokannan voimassaoloa jatkettiin vastaavassa laajuudessa kilpailuneutraalisuussystä.

EU-lainsäädäntöön perustuva tavaroiden etämyynnin arvonlisäverotusta koskeva uudistus tuli voimaan heinäkuun alussa. Uudistuksella muun muassa poistettiin EU:n ulkopuolelta tapahtuneiden vähäarvoisten tavaramyyntien saama kilpailuetu. Tähän liittyen valmistettiin myös Ahvenanmaalle myytyjä lehtiä koskeva kevennetty menettely. Lisäksi saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys alennettuja arvonlisäverokantoja koskevasta direktiivistä.

Hallitusohjelman mukaisesti säädettiin tupakkaveron korotuksista vuosille 2022–2023. Miedon oluen alennetun verokannan rajaa nostettiin 2,8 tilavuusprosentista 3,5 tilavuusprosenttiin. Hyvin vähän alkoholia sisältävien oluiden verotaso hieman nostettiin sovittamalla se yhteen virvoitusjuomaveron piirissä olevien alkoholittomien oluiden verotuksen kanssa.

Polttoturpeelle säädettiin lattiahintamekanismi, jolla varmistetaan polttoturpeen energiakäytön väheneminen, jos päästöoikeuden hinta laskisi matalalle tasolle. Lisäksi polttoturpeen verottoman käytön soveltamisalaa laajennettiin. Vuosina 2022–2026 verotonta on enintään 10 000 megawattitunnin vuotuinen käyttö ja verottomuus koskee kaikkia polttoturvetta käyttäviä voimalaitoksia ja lämpökeskuksia.

Energiaverotuksen uudistamista hallitusohjelmakirjausten perusteella jatkettiin. Polttoon perustumattoman lämmöntuotannon edistämiseksi tiettyjen lämpöpumppujen ja sähkökattiloiden kuluttama sähkö siirrettiin alempaan sähköveroluokkaan. Konesalien sähköveroetua laajennettiin ja lisäksi kierrätysteollisuus siirrettiin alempaan sähköveroluokkaan. Jakeluvaiheen laajentuessa biokaasuun liikennepolttoaineena käytettävä biokaasu säädettiin verolliseksi. Liikenteen verouudistusta selvittänyt työryhmä sai kertomusvuonna työnsä päätökseen. Nollapäästöisten autojen autovero poistettiin ja vastaavasti niiden vuotuista ajoneuvoveroa nostettiin. Lentoveroa ja sen vaihtoehtoja selvitettiin, minkä lisäksi osallistuttiin useisiin muihinkin ilmastopoliittisiin toimiin liittyviin selvitys- ja tutkimushankkeisiin.

EU:ssa osallistuttiin energiaverodirektiivin uudistusehdotuksen käsittelyyn osana EU:n laajaa ilmastopoliittista Fit for 55 -pakettia. Lisäksi pitkään kestäneet neuvottelut vinjetti-direktiivin muutoksista saatiin päätökseen. Valmisteverotuksen menettelydirektiivin ja alkoholiverodirektiivin muutokset saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä.

EU:n käytännesääntöryhmässä jatkettiin yhteistyöhaluttomia lainkäyttöalueita koskevan EU:n luettelon työstämistä ja työryhmän koko mandaatin kehittämistä.

Osallistuttiin aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön OECD:ssä muun muassa digitaalisen talouden tuloverokysymyksiä koskevan valmistelutyön osalta.

Uudistettiin verotusmenettelylain siirtohinnoitteluoikaisusäännöstä (VML 31 S) siten, että sitä voidaan soveltaa OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden koko laajuudessa.

Valmisteltiin hallituksen esitys taloudellisen työnantajan käsitteen käyttöönotosta, jotta Suomessa ei voisi välttää veroja työskentelemällä näennäisesti ulkomaisen työnantajan lukuun.

Tulliasioissa annettiin hallituksen esitys unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta annettua EU:n asetusta täydentävästä lainsäädännöstä. EU-asetuksen mukaisesti valvotaan unionin rajat ylittäviä asetuksessa tarkoitettuja vähintään 10 000 euron suuruisia käteisrahamääriä. Toimenpiteitä voidaan kohdistaa myös vähäisempiin summiin, jos niiden epäillään liittyvän rikolliseen toimintaan. Annettiin säännökset viranomaisten toimivalloista, hallinnollista menettelyistä ja rikkomuksista aiheutuvista seuraamuksista.

2.2 Valtion työmarkkinatoiminta

Vuonna 2021 valtion henkilöstön palkkoja tarkistettiin 8.4.2020 sopimuskaudelle 1.4.2020–28.2.2022 allekirjoitetun virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti 1,00 prosentin suuruisella paikallisesti jaettavalla virastoerällä 1.5.2021 lukien sekä 0,97 prosentin, kuitenkin vähintään 20,37 euron, yleiskorotuksella 1.6.2021 lukien.

Virastoerä tuli kohdentaa virastojen omiin palkkausjärjestelmiin siten, että viraston palkkauksella edistetään valtionhallinnon ja sen toimintayksiköiden tuloksellisuutta, parannetaan kilpailukykyä osaavan henkilöstön saatavuudesta ja palveluksessa pysyttämissä sekä parannetaan naisten ja miesten välistä palkkatasa-arvoa. Suurimmassa osassa virastoja paikalliset neuvotteluosapuolet pääsivät sopimukseen virastoerän kohdentamisesta virkaehtosopimuksessa sovitulla tavalla. Niin sanottuna perälautana olleeseen yleiskorotukseen päädyttiin kahdellatoista sopimusallalla. Lisäksi kolmella sopimusallalla joko koko virastoerä tai osa siitä oli sidottu kunkin palkkausjärjestelmäsopimuksen käynnissä olevan siirtymäkauden rahoitukseen.

Vuodelle 2021 sovittujen palkankorotusten ja muutosten johdosta virastojen toimintamäärärahoja lisättiin vuoden 2021 talousarviossa yhteensä noin 129 miljoonalla eurolla. Tähän lukuun sisältyvät myös vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa toteutetut vuoden 2020 palkankorotusten lisäykset.

Vuonna 2021 työskentelivät sopimuskaudelle sovitut seuraavat työryhmät:

- Matkatyöryhmä
- Tilastotyöryhmä
- Työaikatyöryhmä
- Valtion palkkausjärjestelmien kehittämisryhmä
- Työhyvinvoinnin edistämistä tarkasteleva työryhmä

2.3 Johtamisen ja tuottavuuden parantaminen

Julkisen hallinnon uudistumista ja tuottavaa toimeenpanoa tuettiin julkisen johtamisen kehittämisellä. Ministeriön asettamat Julkisen johtamisen yhteistyöryhmä ja Johtamista yhteiseksi hyväksi -valtionhallinnon johtamisen kehittämishanke aloittivat työskentelynsä vuoden 2021 alussa ja suunnitelmien mukaan työskentelevät 31.3.2022 saakka. Ryhmien tekemien keskusteluavausten ja ehdotusten pohjalta vahvistetaan valtion ja kuntien välistä yhteistyötä johtamisen kehittämisessä ja toteutetaan mahdolliset säädösmuutokset ja käytännön kehittämistoimet muun muassa valtionhallinnon johdon valintaan, nimitämiseen ja kehittämisen tukeen. Hankkeiden tietopohjaa vahvistettiin toteuttamalla

syksyllä 2021 valtionhallinnon johdolle, kuntajohdolle ja muille julkisten organisaatioiden johdolle suunnattu julkisen johtamisen kyselytutkimus. Lisäksi ministeriö jatkoi hallinnon uudistumisen tukemista varmistamalla johtamisvalmennuksen saatavuutta julkisessa hallinnossa muun muassa toteuttamalla Uudistuja -ohjelmaa ja järjestämällä johdon yhteisiä tilaisuuksia, kuten johdon aamukahveja ja Julkisen johtamisen päivän 2021.

Valtion henkilöstöjohtamisen uudistusohjelman osana valmistui muun muassa Valtion monipaikkaisen työn linjaukset ja sen toimeenpanoa tukeva arviointikehikko, valtion uusi matkustusstrategia, Mahdollistaja -digitaalinen esihenkilövalmennuskokonaisuus, uusi korkeakouluharjoittelijoille tehty perehdytyskokonaisuus sekä digiosaamista valtionhallinnossa tukevat digivalmennuskortit. Valmistuneita tuotoksia on toimeenpantu yhteistyössä virastojen, laitosten ja konsernitoimijoiden kanssa. Tärkeänä sidosryhmänä uudistusohjelman viestinnässä ja toimeenpanon edistämässä on ollut valtion henkilöstöjohtamisen foorumi.

Tietojohdantamista on vahvistettu jatkamalla valtion yhteisten palveluntuottajien hallinnoimien tietojen integrointia osaksi Valtiokonttorin ja Palkeiden tuottamaa analysointi- ja raportointipalvelua. Tämä mahdollistaa palvelun hyödyntämisen aikaisempaa tehokkaammin. Analysointi- ja raportointipalvelulla tuetaan tietopohjaista päätöksentekoa valtioneuvostossa ja virastoissa valtionhallinnon toiminnan kehittämiseksi. Valtiokonttori on saanut tietojohdantamisen kehittämiseen vuosille 2017–2021 (Tietokiri I ja II) erillisrahoitusta yhteensä 1 650 000 euroa.

Valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistaminen 2020-luvulla käynnistettiin. Hankkeen tavoitteena on vastata nopeasti muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin kokoamalla käyntiasiointia julkisen hallinnon yhteisiin asiakaspalvelupisteisiin ja tiivistämällä valtionhallinnon toimitilaverkkoa toimitilastrategiaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen linjausten mukaisesti.

2.4 Valtionhallinnon konsernipalveluiden kehittäminen

Valtion uudistetut kiinteistö- ja toimitilastrategiat hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksinä joulukuussa 2021. Toimitilastrategian tavoitteena on, että tilat tukevat tulokSELLISTA toimintaa. Tilojen kehittämisellä edistetään työnteon ja asioinnin sujuvuutta ja parannetaan kustannusvaikuttavuutta. Tilaratkaisuissa varmistetaan sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys. Etätöiden ja monipaikkaisen työn lisääntyminen vaikuttavat tilan käyttöön ja tilatarpeisiin. Vuosikymmenen loppuun mennessä tavoitellaan laajaa tilojen yhteiskäyttöä, jossa eri virastojen henkilöstö voi työskennellä samoissa tiloissa. Yhteiskäyttöä lisätään myös julkisen sektorin kesken erityisesti yhteisissä asiakaspalvelupisteissä.

Valtion kiinteistövarallisuuden omistajapolitiikka on linjattu valtion kiinteistöstrategiassa. Lähtökohtana on valtion kiinteistövarallisuuden hallinta ja hoitaminen tehokkaalla, kestävällä ja valtion kokonaisedun varmistavalla tavalla, jossa huomioidaan mm. kulttuuriperintö ja kokonaisturvallisuus. Valtion omaisuuden myynnissä noudatetaan avoimia ja syrjimättömiä menettelyjä. Myytävä kiinteistöomaisuus on pääasiassa valtion omista käyttötarpeista vapautunutta omaisuutta. Valtion kiinteistötoimijat asettavat tavoitteet ilmastokuormituksensa vähentämiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

Valtion kiinteistöomaisuuden hallinnasta, kehittämisestä ja myynneistä vastaavat liikelaitoksina toimivat Senaatti-kiinteistöt sekä metsä- ja vesialueomaisuuden osalta Metsähallitus, joka on maa- ja metsätalousministeriön alainen liikelaitos. Valtion omistamat tie-, rautatie-, lentokenttä- ja muut liikennealueet kuuluvat lähinnä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle ja Väyläviraston toimialaan. Valtion ulkomailla sijaitsevia kiinteistöjä hallinnoi ulkoministeriö.

Valtion uusi matkustusstrategia hyväksyttiin toukokuussa 2021. Matkustusstrategia ohjaa pohtimaan eri tapoja virkatehtävien tehokkaan hoidon järjestämiseksi. Strategialla tavoitellaan matkustamisen korvaamista digitalisaation mahdollistamilla uusilla yhteydenpidon tavoilla. Lisäksi strategia ohjaa kustannussäästöihin sekä ympäristökuormituksen vähentämiseen.

Valtion henkilöstöhallinnon kehittäminen jatkui virastoissa ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa. Tavoitteena on, että henkilöstöhallinnon tehtäviä, toimintatapoja, prosesseja, työnjakoa, osaamista ja johtamista yhdessä kehittämällä toiminnan painopiste virastoissa siirtyy organisaation tuloksellisen toiminnan tukemiseen ja varmistamiseen. Palkeiden palveluvalikoima on henkilöstöpalveluiden osalta laajentunut uusilla lisäpalveluilla ja yhä useammat asiakasvirastot ovat siirtäneet operatiivista henkilöstöhallintoaan Palkeiden hoidettavaksi. Valtiovarainministeriö seuraa valtion henkilöstöhallinnolle yhdessä ja kirjanpitoyksiköille erikseen asettamiensa säästötavoitteiden toteutumista HR-panossuhdeluvun avulla. Viimeisimpien, vuoden 2020 tietojen mukaan valtion henkilöstöhallinto yhdessä ylsi sille asetettuun tavoitteeseen. Lisäksi 72 % kirjanpitoyksiköistä yhteisen tavoitteen tasolle. Kehittämistyötä virastoissa ja Palkeet-palvelukeskuksessa sekä tavoitteiden seuranta on jatkettava, koska henkilöstöhallinnon tehokkuus ja sen kehitys vaihtelevat merkittävästi virastoittain.

Keväällä 2018 avattu valtion digitaalinen eOppiva.fi-oppimisympäristö on vakiinnuttanut paikkaansa valtion virastojen henkilöstön kehittämisessä. Vuoden loppuun mennessä rekisteröityneiden virkamieskäyttäjien määrä saavutti 67 000 henkilön rajan. Loppuun vietyjä opintosuorituksia heille kertyi noin 66 000 (vuonna 2021 yhden opintosuorituksen laskennallinen hinta noin 9,10 euroa, laskuperusteena budjettirahoitus). Palvelusta löytyy myös lähes 70 avointa, kenen tahansa opiskeltavissa olevaa sisältöä. Ne keräsivät noin

41 000 loppuun vietyä suoritusta viime vuoden aikana. Lähes kaikki virastot hyödyntävät yhteistä oppimisalustaa ja sieltä löytyviä yhteisiä oppisisältöjä (lähes 200 kpl), lisäksi 55 virastoa oli vuoden loppuun mennessä ottanut käyttöön palvelun kullekin virastolle tarjoaman oman alueen oppimisympäristössä ja tuottanut alueelle omia sisältöjä (noin 500 kpl). Palveluun avattiin uusi Mikro-Oppiva -linja, myös podcast-tuotanto oli vilkasta. Yhteistyö virastojen kanssa oli tiivistä, mm. eOppiva-verkoston toiminnan kautta. eOppivan käyttö on virastoille maksutonta. Valtiovarainministeriö ostaa kokonaisuuden operoivina HAUS kehittämiskeskus Oy:ltä in-house-ostona. Budjetissa on siihen 600 000 euron pysyvä vuotuinen määräraha.

Konsernitoimijoiden (VM, VK, Senaatti, Valtori, HAUS) yhteistyö valtionhallinnon toimintatapojen uudistamiseksi jatkui painottuen Työ 2.0 Lab -konseptin ja -yhteisön kehittämiseen. Keskeisiksi painoalueiksi sovittiin rajat ylittävän ilmiölähtöisen valmistelun edistäminen sekä valtionhallinnon monipaikkaisen hybridityön edistäminen. Lab -kokeilua päätettiin jatkaa 31.10.2023 saakka.

2.5 Rahoitusmarkkinoiden kehittäminen

Rahoitusmarkkinoiden osalta painopiste ministeriön työssä siirtyi akuuteista kriisinhoitotoimenpiteistä kohti normaalia lainsäädäntö- ja kehittämistyötä. Samalla kuitenkin jatkettiin rahoitusmarkkinoiden tehostettua seurantaa yhdessä muiden rahoitusmarkkinaviranomaisten kanssa.

Komissio antoi vuoden aikana useita uusia lainsäädäntöehdotuksia. Valtiovarainministeriö muun muassa laati rahoitusmarkkinoiden sääntelyn osalta 11 hallituksen esitystä, 4 U-kirjelmää ja 8 E-kirjettä eduskunnan käsiteltäväksi. Hallituksen esityksillä täytäntöönpantiin luottolaitos- sekä elvytys- ja kriisintarkistussuositusten muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, tarkistettiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuja lakeja. Hallituksen esityksillä panttiin täytäntöön useita eri EU-säädöksiä: katettuja joukkolainoja koskeva direktiivi, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonta -direktiivi, rahastojen rajat ylittävää markkinointia koskeva direktiivi sekä EU:n joukkorahoitusasetukseen perustuvia säännöksiä. Lisäksi valmisteltiin EU:n kestävän rahoituksen kokonaisuuteen liittyvän kolmen eri EU-asetuksen osalta tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Niin ikään kansalliseen lainsäädäntöön tehtiin muutoksia Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistukseen liittyen. Covid-19-pandemiasta toipumiseksi saatettiin myös voimaan EU:n pääomamarkkinoiden elpymispaketin edellyttämät muutokset sekä pörssiyritysten tilinpäätösten sähköiseen tilinpäätösraportointiin liittyvä väliaikainen lykkäys.

U-kirjelmillä haettiin eduskunnan neuvottelumandaattia muun muassa pankkien vakavaraisuussäätelyä koskevan kansainvälisen Basel III -uudistuksen viimeisen vaiheen toteuttamista koskevaan ehdotukseen, eurooppalaisen vihreän joukkolainastandardin

perustamiseksi ja EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan toimintasuunnitelman toteuttamiseksi (rahanpesun vastainen lainsäädäntö-paketti), E-kirjeillä tiedotettiin eduskuntaa ja muodostettiin vaikuttamiskantoja kestävä rahoituksen strategiaan ja sen taksonomian alaisiin delegoituihin säädöksiin, pankkien kriisiratkaisu- ja talletussuoja-lainsäädännön kehittämiseen, digitaalista euroa koskevaan selvitystyöhön, pankkiunionin syventämiseen sekä EU:n strategisen autonomian vahvistamiseen talouden ja rahoitusjärjestelmän osalta.

Valtiovarainministeriö asetti 11.12.2020 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus tarvittaviksi lakimuutoksiksi ja täydennyksiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvään lainsäädäntöön. Työryhmän valmisteleva ja valtiovarainministeriössä jatkovalmisteltu hallituksen esitys annettiin eduskunnalle vuoden 2022 tammikuussa.

Huhtikuussa valtioneuvosto hyväksyi periaatepäätöksen kansalliseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Valtioneuvoston periaatepäätös muodostuu kansallisesta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarviosta 2021 ja toimintasuunnitelmasta 2021–2023. Periaatepäätös muodostaa kokonaisuuden, joka kuvastaa Suomen kansallista ymmärrystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä ja niiden hallintakeinoista.

Valtioneuvosto myönsi Finnveran perustamalle uudelle ECP-lainaohjelmalle kolmen miljardin euron valtiontakauksen. Vuoden aikana jatkuivat myös valtioneuvoston vuonna 2020 koronakriisin tukitoimina Finnairille ja huoltovarmuuskriittisille varustamoyhtiöille myöntämien takausjärjestelyiden toimeenpano. Vuoden aikana toteutettiin myös yhden vuonna 2020 myönnetyn varustamotakauksen exit-ratkaisu, mikä osoitti tilapäiseksi tueksi tarkoitettujen takausjärjestelyjen toimivuuden.

Joulukuussa valmistui valtion velanhallintamallin arviointia ja kehittämistarpeita selvittäneen työryhmän raportti, jossa annettiin useita kehittämissuosituksia, joiden implementointi käynnistyy vuonna 2022.

Vuoden aikana valmisteltiin myös hallituksen esitystä Valtion eläkerahaston rahastointia koskevien säädösmuutosten antamiseksi eduskunnalle alkuvuodesta 2022.

Joulukuussa 2021 valtiovarainministeriö julkaisi vuosittaisen katsauksen valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin. Valtion vastuiden kasvun hillitseminen on osoittautunut viime vuosina vaikeaksi verrattain suotuisasta talouskehityksestä huolimatta. Koronakriisin jälkeisinä vuosina vastuiden kasvun taittaminen on luonnollisesti vieläkin haastavampaa. Tuleviin kriiseihin varautumiseksi valtion riskinkantokyvyn parantaminen on kuitenkin edelleen tärkeää.

2.6 EU:n talousarvio ja rahoituskehys vuosille 2021–2027

Euroopan unionin omien varojen päätös (2020/2053) hyväksyttiin joulukuussa 2020. Omien varojen päätös tulee voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti. Hallituksen esitys Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 hyväksymisestä (HE 260/2021 vp) annettiin eduskunnalle 28.1.2021. Eduskunta hyväksyi päätöksen 18.5.2021.

Uusista omista varoista tehtiin tilannekuva/vaikuttamismuistio toukokuussa 2021 EU-ministerivaliokunnan käsiteltäväksi.

Komissio antoi 25.6.2021 ehdotuksensa ns. omien varojen käyttöönottoasetuksen (MAR) muuttamisesta. Ehdotuksen tarkoituksena olisi lisätä omien varojen käyttöön asettamisen ennustettavuutta jäsenmaiden kannalta sekä säätää riitojenratkaisumenettelyistä. Asetusehdotusta käsiteltiin syksyllä 2021 neuvoston omien varojen työryhmässä ja työryhmäkäsittely jatkuu vuonna 2022.

Euroopan komissio hyväksyi 8.6.2021 Euroopan unionin talousarvioesityksen vuodelle 2022. Kyseessä on uuden monivuotisen rahoituskehysten toinen vuosibudjetti. Vuoden 2022 talousarviosta neuvoteltiin ensin jäsenmaiden kesken neuvostossa kesällä ja sitten toimielinten välillä syksyllä 2020. Neuvosto ja parlamentti saavuttivat 15.11.2021 sovun vuoden 2022 unionin talousarviosta, minkä jälkeen kumpikin toimielin vielä vahvisti osaltaan sovinnon joulukuussa. Vuoden 2022 talousarvion sitoumusmäärärahat ovat yhteensä noin 169,5 miljardia euroa ja maksuäärärahat ovat yhteensä noin 170,6 miljardia euroa. Talousarvion painopisteitä ovat talouden elpyminen ja ilmastotoimet sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä.

Vuonna 2021 komissio antoi myös kuusi EU:n lisätalousarvioesitystä, joiden pohjalta hyväksyttiin EU:n lisätalousarviot 1–6/2021.

Euroopan komissio antoi 14.7.2021 niin kutsutun 55-valmiuspaketin, jonka ehdotuksilla toimeenpannaan EU:n ilmastolailla asetetut velvoitteet vähentää EU:n nettokasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 %:lla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttaa ilmastoneutraalius EU-tasolla vuoteen 2050 mennessä. Eräät valmiuspaketin ehdotukset, kuten päästökauppa-direktiivin muuttamista, hiilirajamekanismia ja sosiaalista ilmastorahastoa koskevat ehdotukset, liittyvät uusiin omiin varoihin ja EU:n rahoituskehysasetukseen. EU-yksiköstä osallistuttiin edellä mainittuja ehdotuksia koskeviin valmisteluihin omien varojen ja rahoituskehysasetuksen näkökulmista.

Euroopan komissio antoi 22.12.2021 ehdotuksensa muuttaa omien varojen järjestelmästä tehtyä neuvoston päätöstä uusien omien varojen käyttöönottamiseksi sekä EU:n rahoituskehysasetusta. Komissio ehdottaa seuraavia uusia omia varoja: 1) 25 % EU:n päästökauppajärjestelmästä kertyvistä huutokauppataloista, 2) 75 % hiilirajamekanismista saatavista tuloista, 3) kansallinen rahoitusosuus, joka olisi 15 % suurten monikansallisten yritysten markkinavaltioille allokoitavasta liikevoitto-osuudesta. Ehdotuksilla pyritään rahoittamaan ensisijaisesti elpymisvälineen takia otettujen lainojen takaisinmaksua sekä toisaalta ehdotettua sosiaalista ilmastorahastoa.

2.7 Talous- ja rahaliiton kehittäminen

Koronakriisin johdosta tauonneet keskustelut talouspolitiikan koordinaatiokehikosta aloitettiin uudestaan Euroopan komission aloitteesta lokakuussa 2021. Komissio käynnisti samalla laajat julkiset konsultaatiot talouspolitiikan koordinaation toiminnasta ja mahdollisesta kehittämisestä. Julkinen konsultaatio oli avoinna vuoden 2021 loppuun. Keskustelu jäsenmaiden kesken komitea- ja ministeritasolla jatkuu kesään 2022 saakka. Komissio arvioi tämän jälkeen tarvetta mahdollisille muutoksille lainsäädäntöön. Valtioneuvosto toimitti joulukuussa eduskunnalle selvityksen komission tiedonannosta, joka käsitteli talouspolitiikan koordinaatiokehikon arviointia.

Neuvottelut EU:n pankkiunionin ja pääomamarkkinaunionin syventämiseksi jatkuivat vuoden 2021 aikana. Valtioneuvosto toimitti maaliskuussa eduskunnalle selvityksen pankkiunionin syventämisestä ja pankkien kriisinhallinta- ja talletussuojalainsäädännön kehittämisestä.

Periaatteellinen sopu EVM-sopimuksen uudistamisen kokonaisuudesta hyväksyttiin euroryhmässä lopullisesti marraskuun 2020 lopulla. Hallitus antoi kesäkuussa 2021 eduskunnalle esityksen HE 99/2021 vp muutetun EVM-sopimuksen hyväksymiseksi. Eduskunta hyväksyi muutetun sopimuksen marraskuussa. EVM-sopimukseen tehtävät muutokset sisältävät kaksi kokonaisuutta, pankkien kriisinhallintarahaston varautumisjärjestelyn lisäämisen EVM:n tukivälineisiin ja EVM:n kriisinhallintatehtävien kehittämisen. EVM:n kehittämisen keskeiset muutokset koskevat velkakestävyuden arvioimisen käytäntöjä, velkajärjestelymenettelyiden kehittämistä, mahdollisuutta suorittaa euroalueen maiden makrotaloudellisen ja rahoitusilanteen valvontaa, ennalta varautuvan rahoitusavun ehtojen muutoksia sekä komission ja EVM:n välisen työnjaon muutoksia. Uudistettu EVM-sopimus tulee voimaan, kun kaikki jäsenmaat ovat ratifioineet muutetun sopimuksen, todennäköisesti vuoden 2022 alkupuolella.

Komissio käynnisti vuoden 2020 aikana NextGenerationEU-välineen (NGEU), jonka tavoitteena on tukea EU:n palautumista koronavaiheesta sekä uudistaa jäsenmaiden talouksia vastaamaan paremmin muuttuneeseen toimintaympäristöön edistämällä Euroopan vihreää siirtymää, digitalisaatiota ja selviytymiskykyä. NGEU:n, ja erityisesti sen merkittävimmän osan elpymis- ja palautumistukivälineen, toimeenpano vauhdittui vuoden 2021 aikana. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskeva toimeenpanopäätös hyväksyttiin neuvostossa lokakuussa 2021.

2.8 Kuntapolitiikka

Kunnat ovat merkittävässä murrosvaiheessa niin eriytyvien olosuhteiden kuin sote-uudistukseen liittyvien hallinnollisten muutosten vuoksi. Ratkaisuja kuntien murrosvaiheeseen on haettu kuntapolitiikan tulevaisuustyöllä, jota tehtiin vuoden 2021 aikana. Työllä jatkettiin kuntapolitiikan tietopohjaista kehittämistä ja sen tulokset julkaistiin helmikuun alussa 2022. Raportti on osittain jatkoa valtiovarainministeriön laajalle selvitykselle Kunnat käännekohtassa? Kuntien tilannekuva 2020.

Kuntapolitiikan tulevaisuustyössä on haettu ratkaisuja, joilla voitaisiin korjata kuntien tulo- ja menokehityksen rakenteellista epätasapainoa, turvata peruspalvelujen yhdenvertainen saatavuus koko maassa sekä vahvistaa kuntien elinvoiman edellytyksiä. Raportin teema-kohtaiset johtopäätökset koskevat laajasti kuntapolitiikan ja kuntien kannalta merkittäviä kokonaisuuksia, kuten taloutta, tehtäviä, itsehallintoa, rakenteita, kuntien yhteistyötä ja toimintatapoja. Työssä on laadittu myös kolme kuntapolitiikan vaihtoehtoista tulevaisuuden kehityskulkua. Raportin johtopäätöksillä ja skenaarioilla on tarkoitus synnyttää ja tukea julkista keskustelua erilaisten kuntien kehityksen suunnista ja tuoda esiin tarve hallitulle ja nykyistä pitkäjänteisemmälle kuntapolitiikan linjalle.

Vuonna 2020 valmistuneen kansallisen kaupunkistrategian toimeenpano ja seuranta jatkuivat. Kaupunkistrategian kaupunkien ja valtion välistä kumppanuutta koskeva osio on nostettu kaupunkistrategian seurannan ytimeksi.

Eduskunta hyväksyi sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait kesäkuussa 2021. Lakien pohjalta on valmisteltu ja tuettu hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämistä. Valtiovarainministeriössä käynnistettiin myös valmistelu ministeriön omien uusien, hyvinvointialueiden ohjaukseen liittyvien lakisääteisten tehtävien tarkentamiseksi.

Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Valmistelua tehdään työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Valtiovarainministeriön vastuulla on erityisesti järjestämisvastuuseen ja kunnalliseen itsehallintoon sekä rahoitukseen liittyvien kokonaisuuksien valmistelu.

Kunnat ja kuntayhtymät ovat raportoineet taloustietojaan automatisoidusti vuoden 2021 alusta lähtien. Valtiovarainministeriö vastaa taloustietojen tietosisältöjen ja teknisten kuvausten määrittelymisen edellyttämän yhteistyön organisoimisesta. Kuntien ja kuntayhtymien raportoimat tiedot julkaistaan Valtiokonttorin ylläpitämässä Tutkikuntia.fi-palvelussa, johon kerätään kootusti kuntien taloutta ja toimintaa koskevaa tietopohjaa.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman linjausten mukaisesti hallitus valmistelelee tuottavuustoimia, joita seurataan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä. Yksi toimista on toimenpideohjelman toteuttaminen kuntien rakennuskannan hallinnan ja tietopohjan parantamiseksi. Valtiovarainministeriö asetti kuntien tilatiedon kehittämishankkeen ja sitä ohjaamaan ohjausryhmän. Ohjausryhmä nimesi lainsäädäntötarpeiden selvittämistä varten työryhmän, jonka tehtävänä on ollut selvittää mahdollisuuksia säätää kunnille lakiin perustuva velvoite luovuttaa toimitilojaan ja rakennuksiaan koskevia tietoja valtakunnalliseen tietokantaan. Luonnos hallituksen esitykseksi on valmistunut ja lausuntokierroksen aloittamisesta päätetään kevään 2022 aikana.

3 Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

3.1.1 Työllisyyden ja tuottavuuden kasvun vahvistaminen

Taloukasvuun vaikuttaa työllisyyden ja tuottavuuden kehitys. Valtiovarainministeriö on omalta osaltaan tuottanut analyysejä toimenpiteistä, joilla pyritään parantamaan työllisyyttä sekä tuottavuutta.

Vuotta 2021 leimasi edelleen maailmanlaajuinen Covid-19-pandemia. Hallitus teki merkittäviä rajoitustoimenpiteitä, joiden tavoitteena oli alentaa taudin ilmaantuvuutta ja leviämistä Suomessa. Samalla toimenpiteellä saattoi kuitenkin olla myös kielteisiä taloudellisia vaikutuksia.

Talouden yleiskuva pysyi melko vakaana syksyn aikana huolimatta Covid-19-pandemian kiihtymisestä uudelleen loppuvuodesta ja virusmuunnosten aiheuttamasta epävarmuuden kasvusta. Maailmantalous jatkoi nopeaa toipumistaan ja veti Suomen taloutta mukanaan. Kasvun tasoittuminen näkyi Suomessa esimerkiksi teollisuuden tilauksissa. Kasvun tasoittumisesta huolimatta elinkeinoelämän suhdannenäkymä pysyi hyvänä. Työllisyys koheni ja työttömyys aleni vuoden aikana. Kustannus- ja kuluttajahintainflaatio kiihtyi maailmalla ja Suomessa.

Valtiovarainministeriö osallistui taloukasvua vahvistavien toimenpiteiden valmisteluun ja talousennusteiden laadintaan. Ministeriö tuotti korona-vaikutuksista laskelmia ja arvioita sekä omina erillisinä toimeksiantoina että osana vakiintunutta kokonaistaloudellista ennusteprosessia. Toimenpiteiden vaikutusarviointia on kehitetty tietoon pohjautuvan päätöksenteon tueksi.

Vuonna 2021 valmistui yhdessä usean muun ministeriön kanssa tehty arvio kokonaistaloudellisesta näkökulmasta siitä, miten hallituksen talous-, finanssi-, elinkeino- ja kasvupolitiikkaa koskeneet tähän saakka tehdyt päätökset vaikuttavat talouden kokonaiskysyntään, tuotantoon ja työllisyyteen väliaikaisesti ja pidemmällä aikavälillä. Lisäksi ministeriö arvioi itsenäisesti työllisyyden edistämisen mahdollisia politiikkatoimia hallituskauden puolivälineuvotteluihin.

3.1.2 Julkisen talouden kestävyiden turvaaminen

Pääministeri Marinin hallitus asetti tavoitteeksi työllisyysasteen nostamisen 75 prosenttiin ja työllisten määrän vahvistuvan vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä. Lisäksi hallitus tavoittelee normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkisen talouden tasapainoa vuonna 2023. Koronaepidemia muutti merkittävästi taloudellista ympäristöä ja vauhditti julkisen talouden velkaantumista. Muuttunut tilanne loi tarpeen täsmentää hallitusohjelman tavoitteita julkisen talouden pidemmän aikavälin vakauttamisesta julkisen talouden kestävyystiekartassa. Valtiovarainministeriö tuki hallitusta nk. kestävyystiekartan valmistelussa, jonka tavoitteena julkisen talouden osalta on velkasuhteen kasvun taittaminen vuosikymmenen puolivälissä. Valtiovarainministeriö osallistui työllisyyttä edistävien, talouskasvua vauhdittavien ja julkista taloutta vahvistavien toimenpiteiden valmisteluun sekä talousennusteiden laadintaan. Päivitetyt kestävyysvajearvion myötä kestävyystiekartassa nostettiin esiin, että julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla pitkällä aikavälillä, ja että koronaepidemian myötä voimakkaasti kasvanut julkinen velka kasvattaa julkiseen talouteen kohdistuvia riskejä. Valtiovarainministeriö osallistui myös kevään puoliväliriihen yhteydessä valmistuneen kestävyystiekartan jatkovalmisteluun, jonka tavoitteena on mm. varmistaa julkisen talouden kestävyiden tavoitteiden saavuttaminen.

Pääministeri Marinin hallitus asetti tavoitteeksi työllisyysasteen nostamisen 75 prosenttiin ja työllisten määrän vahvistuvan vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä. Lisäksi hallitus tavoittelee normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkisen talouden tasapainoa vuonna 2023. Koronaepidemia muutti merkittävästi taloudellista ympäristöä ja vauhditti julkisen talouden velkaantumista. Muuttunut tilanne loi tarpeen täsmentää hallitusohjelman tavoitteita julkisen talouden pidemmän aikavälin vakauttamisesta julkisen talouden kestävyystiekartassa. Valtiovarainministeriö tuki hallitusta nk. julkisen talouden kestävyystiekartan valmistelussa, jonka tavoitteena on julkisen talouden velkasuhteen kasvun taittaminen vuosikymmenen puolivälissä ja nostaa työllisyysaste 75 prosenttiin vuosikymmenen puolivälissä ja kasvattaa työllisten määrää hallituksen työllisyystoimenpitein 80 000 henkilöllä vuosikymmenen loppuun mennessä. Kertomusvuonna edistettiin useita tutkimushankkeita julkisen talouden tasapainon parantamiseksi.

3.1.2.1 Valtiontalous

Vuonna 2021 valmistui hallitusohjelman mukaisesti eräiden osinkojen lähdeverotusta ja kiinteistösijoituksista saatujen voittojen verotuksen uudistamista selvittävän työryhmän loppuraportti sekä liikenteen verotuksen uudistamista selvittävän työryhmän loppuraportti. Julkisen talouden tasapainon ja hyvän veropolitiikan edellytysten parantamiseksi valtiovarainministeriö on pyrkinyt lisäämään julkiseen talouteen ja verotukseen liittyvää tutkimusta. Kertomusvuonna saatiin päätökseen esimerkiksi kaivosveroa ja kotitalousvähennystä selvittäneet tutkimukset.

Koronavirustilanteen hoitaminen näkyi vuonna 2021 edelleen vahvasti valtiovarainministeriön työssä liittyen hallituksen talous- ja finanssipolitiikan tukemiseen. Vuonna 2021 palattiin, yhden kehyksettömän vuoden jälkeen, valtiontalouden menokehysten noudattamiseen, vaikka käytössä oli myös koronatilanteeseen liittyviä kehyspoikkeuksia. Julkisen talouden suunnitelman valmisteluprosessi oli keväällä poikkeuksellisen pitkä, niin että suunnitelma valmistui vasta lähellä toukokuun puoliväliä. Lisätalousarvioesityksiä valmisteltiin vuoden aikana neljä kappaletta. Valtiovarainministeriön tehtäviin kuului muun muassa hallituksen budjettiesityksiin ja julkisen talouden suunnitelmaan liittyvien analyysien ja yhteenvetojen valmistelu.

Vuonna 2021 valtiovarainministeriö osallistui kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman valmisteluun, joka on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa jolla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP) on kansallinen suunnitelma EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoituksen hyödyntämiseksi. Suomi julkisti elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 26.5.2021. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma muodostuu neljästä kokonaisuudesta:

1. Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
2. Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
3. Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen.

Euroopan komissio julkisti myönteisen arvion Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta 4.10.2021. EU-maiden valtiovarainministerit keskustelivat Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta videoneuvottelussaan 28.10.2021. EU:n neuvosto hyväksyi suunnitelman muodollisesti kirjallisella menettelyllä 29.10.2021.

Vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa huomioitiin ensimmäisiä elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia investointeja. Vuoden 2022 talousarvio sisältää yhteensä 1,2 mrd euron kohdennuksia (määrärahat ja valtuudet yhteensä) elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi. Maksatukset EU:sta Suomen valtiolle tulevat perustamaan kansallisen suunnitelman etenemiseen ja siinä esitettyjen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Loppuvuonna 2019 asetetussa Valtion kehys- ja talousarviosuunnittelun menettelyiden kehittämis- ja digitalisointihankkeessa (Buketti 2020) vuonna 2021 vietiin loppuun hankkeen ensimmäisen vaiheen eli tarvemäärityksen tehtävät, keskiössä erityisesti tietojärjestelmään liittyvät ylätason määritykset aiempien työryhmien linjausten pohjalta. Hankkeen toiseen eli kilpailutusvaiheeseen siirtymisen jälkeen kartoitettiin erilaisten kilpailutusmallien sekä kehittämismenetelmien sopivuutta Valtion kehys- ja budjettiratkaisuksi nimetyn kokonaisuuden hankintaan. Loppuvuonna toteutettiin markkinavuoropuhelut kiinnostuneiden järjestelmätoimittajien kanssa sekä valmisteltiin kilpailutusaineistoa yhteistyössä Hanselin kanssa alkuvuodesta 2022 tapahtuvaa kilpailutusta varten.

Pääministeri Marinin hallitusohjelman kirjauksen mukaan hallitus sitoutuu arvioimaan päätösten lapsivaikutuksia, edistämään lapsibudjetointia, lasten hyvinvoinnin tietopohjan vahvistamista sekä lasten ja nuorten osallisuutta. Valtioneuvoston kanslia asetti kansallisen lapsistrategian yhteyteen lapsibudjetointia kehittäneen työryhmän ajalle 28.12.2020–31.5.2021. Työryhmä teki kaikkiaan neljä lapsibudjetoinnin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää ehdotusta, joista yksi koski lapsibudjetointia koskevan pilotin toteuttamista valtion vuoden 2022 talousarviossa. Työryhmän laatiman konkreettisen ehdotuksen pohjalta valmisteltiin ministeriöiden välisenä yhteistyönä ja valtiovarainministeriön koordinoimana valtion talousarvioesityksen yleisperusteluihin ensimmäinen lapsibudjetointia koskeva ilmiöpohjainen tarkastelu. Tarkastelu sisältää välittömästi lapsi-ikäryhmään ja perheisiin kohdistuvat määrärahat, ml. kuntien valtionosuudet sekä verotuksen kysymykset.

3.1.2.2 Kuntatalous

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietojen mukaan kuntatalouden (kunnat ja kuntayhtymät) vuoden 2020 toimintakate heikkeni 3,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden vuosikate heikkeni 0,3 prosenttia ja oli 4,4 miljardia euroa. Kuntatalouden lainakanta kasvoi edelleen ollen (sisäiset lainat poistettuna) 24,2 miljardia euroa.

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien toimintakate kasvoi 4,2 prosentilla. Valtionosuudet vähenivät 0,88 miljardilla eurolla pääosin valtion kunnille myöntämien koronatukien jäädessä pois. Verotulot kasvoivat vuotta 2020 paremmin, kuntien osuus yhteisöveron tuotosta peräti 45,5 prosentilla. Tähän vaikutti osaltaan kunnille vuodelle 2021 annettu 10 prosenttiyksikön korotus jako-osuuteen. Kiinteistöveron tuotto kasvoi lähes 13 prosenttia. Tähän vaikutti se, että noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilitettäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuonna 2020 ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään. Kokonaisuutena kuntien rahoituksen riittävyys parani hieman. Kuntien nettoinvestoinnit pysyivät vuoden 2020 tasolla eli noin 3 miljardissa eurossa ja tämän johti kuntien lainakannan pieneen kasvuun 0,11 miljardilla eurolla 19,1 miljardiin euroon.

Myös kuntayhtymien lainakanta kasvoi 6,2 miljardiin euroon, vaikka kuntayhtymien netto-investoinnit vähenivät selvästi. Lainakantaan vaikutti erityisesti sairaanhoitopiirien lainakannan kasvu. Kuntayhtymien toimintamenot kasvoivat tilinpäätösarvotietojen mukaan 6,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymien tilikauden tulos kääntyi positiiviseksi parin viime vuoden negatiivisen tuloksen jälkeen, tätä selittää pääosin sairaanhoitopiirien vahvistunut talous. Seitsemällä sairaanhoitopiirillä neljästätoista tulos oli negatiivinen.

Vuoden 2021 aikana suoritettiin neljä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä. Konnevesi, Pertunmaa ja Rääkkylä tulivat arviointimenettelyyn konsernin taseeseen kertyneen alijäämän perusteella. Haapajärvi tuli mukaan kunnan taseeseen kertyneen kattamattoman alijäämän mukaan. Kaikille kunnille laadittiin talouden tasapainottamissuunnitelma.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen automaattista raportointia koskeva lainsäädäntö valmistui ja tuli voimaan 1.1.2020. Kunnat ja kuntayhtymät toimittavat erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Tiedot oli toimitettava uudella mallilla vuoden 2021 alusta alkaen. Tilinpäätöstietojen keruussa oli valtiokonttorissa järjestelmäongelmia ja myöskään 25 kuntaa ja sekä 12 kuntayhtymää ei ilmoittanut tietojaan järjestelmään. Tämän johdosta puuttuvien kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöstiedot otettiin mukaan vuoden 2020 tilinpäätösten mukaisesti.

3.1.3 Rakenteiden ja toimintatapojen luominen asiakaslähtöisille ja tuloksellisille julkisille palveluille

3.1.3.1 Rakenteet ja toimintatavat tuloksellisille julkisille palveluille

Hallintopolitiikan kehittämisessä edettiin loppuvuodesta 2020 hyväksytyn julkisen hallinnon uudistamisstrategian mukaisesti. Kuntien, hyvinvointialueiden ja valtionhallinnon yhteistyötä lisättiin muun muassa tulevaisuuden kuntopolitiikka -työssä, valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistamisessa sekä digitalisaation edistämisen ohjelmalla. Uuden, digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon ministerityöryhmän ja sen työtä tukevan digitoimiston käynnistämällä tavoiteltiin vaikuttavampaa poikkihallinnosta yhteistyötä. Julkisten palvelujen kehittämisessä edettiin kohti ihmiskeskeisempiä, digitalisaatiota hyödynnäviä ja ennakoivampia palveluita. Hyvinvointialueuudistuksen lainsäädäntö tuli voimaan vuonna 2021 ja täysin uusi julkisen hallinnon taso perustettiin. Muutos on merkittävin hallinnon uudistus itsenäisyyden aikana ja toimeenpano käynnistyi ripeässä vauhdissa syksyn 2021 aikana. Julkisen hallinnon ja palveluiden tuottavuutta ja kustannusvaikuttavuutta edistettiin muun muassa toimitilaratkaisujen ja tilatehokkuuden, hankintojen sekä digitalisaation kehittämisen kautta hallituksen kestävyystiekartan mukaisesti.

Joulukuussa 2020 hyväksytyjä julkisen hallinnon strategian linjauksia toimeenpantiin tiiviissä kunta-valtio -yhteistyössä. Toimeenpano painottui viestintään, jossa järjestettiin noin 100 vuorovaikutteista tilaisuutta, joihin osallistui noin 1000 ihmistä. Kirjallisella viestinnällä tietoa linjauksista jaettiin kolumnien, artikkeleiden ja uutisten muodoissa lukuisissa eri kanavissa. Tukiaineistoa (esimerkiksi videoita, oppaita ja hyviä esimerkkejä) julkaistiin ja jaettiin sekä HAUS:n eOppiva-palvelussa, Finnish Consulting Groupin ja Suomen Kuntaliiton Kuntapäätjä-palvelussa sekä valtiovarainministeriön sivustoilla. Useissa HAUS:n koulutusohjelmien oppisisältöihin (mm. Uudistuja- ja Mahdollistaja-koulutusohjelmat sekä HAUS:n ja Sitran yhteiset oppimissprintit) sisällytettiin uudistamislinjausten pääviestit. Strategian mukaista hallinnon uudistamista edistettiin myös laaja-alaisella verkostoyhteistyöllä ja yhteisillä hankkeilla niin valtioneuvoston ja valtionhallinnon sisällä kuin kunta-hallinnon ja hyvinvointialuevalmistelun kanssa.

Laki valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisen perusteista vahvistettiin tulevaksi voimaan 1.1.2022. Laki toteuttaa alueellistamisen uudistamisen strategian linjauksia ja se vahvistaa valtion alueellisen läsnäolon suunnitelmallisuutta ja kokonaisuuden koordinaatiota koko maan kattavasti. Koordinaatio laajenee koskemaan valtion toimipisteverkoston lisäksi valtion palveluiden saatavuutta. Valtiovarainministeriö asetti työryhmän valmistelemaan uudistetun lainsäädännön mukaisen valtion alueellisen läsnäolon suunnitelman hallituksen loppukaudelle. Työryhmä valmistelee myös muita eri hallinnonalojen tarvittavia toimia, joilla vahvistetaan mahdollisuuksia joustavaan ja monipaikkaiseen työskentelyyn, opiskeluun ja asumiseen.

Valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistaminen 2020-luvulla -hanke käynnistettiin. Sen tavoitteena on vastata nopeasti muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin kokoamalla käyntiasiointia julkisen hallinnon yhteisiin asiakaspalvelupisteisiin ja tiivistämällä valtionhallinnon toimitilaverkkoa toimitilastrategiaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen linjausten mukaisesti.

Henkilöstöjohtamisen uudistusohjelma on edennyt työsuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2021 valmistui mm. Valtion monipaikkaisen työn linjaukset ja sen toimeenpanoa tukeva arviointikehikko, valtion uusi matkustusstrategia, Mahdollistaja -digitaalinen esihenkilövalmennuskokonaisuus, uusi korkeakouluharjoittelijoille tehty perehdytyskokonaisuus sekä digiosaamista valtionhallinnossa tukevat digivalmennuskortit. Valmistuneita tuotoksia on toimeenpantu yhteistyössä virastojen, laitosten ja konsernitoimijoiden kanssa. Tärkeänä sidosryhmäkokonaisuutena uudistusohjelman toimeenpanossa ja viestinnässä on ollut valtion henkilöstöjohtamisen foorumi.

Hankinta-Suomi -toimenpideohjelma on edennyt suunnitelman mukaisesti ja edistänyt kansallisen julkisten hankintojen strategian (valtioneuvoston periaatepäätös 10.9.2020) mukaisesti julkisen talouden kestävyyttä ja julkisten hankintojen yhteiskunnallista vaikutavuutta. Strategian ensivaiheen toimeenpanosuunnitelman mukaisista 30:stä toimenpiteestä on valmistunut tai käynnissä 28 mm. vähähiilisyys edistämiseen, digitalisaatioon, innovatiivisuuteen, työllistämiseen, osaamisen kehittämiseen, pk-yritysten asemaan ja työelämän ihmisoikeuksiin liittyvää toimenpidettä. Ohjelman kahdeksaan strategian tahtotilojen mukaisesti muodostettuihin kaikille avoimiin teemaryhmiin osallistuu aktiivisesti noin 500 valtio- ja kuntasektorin hankinta-ammattilaista, tarjoajayritysten edustajaa, tutkijoita sekä erilaisten asiantuntijaorganisaatioiden edustajaa suunnitellen pitkäjänteisesti ja koordinoitusti tarvittavia jatkotoimia.

Osana avoimen hallinnon ohjelmaa toteutettiin OECD:n Suomea koskeva luottamusarviointi. Vaikka kansalaisten luottamus julkisiin instituutioihin ja tyytyväisyys demokratiaan on korkealla, niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin on Suomessa pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. OECD kutsuu tätä suomalaisiksi paradoksiksi ja toteaa, että syrjäytymistä olisi torjuttava Suomessa edistämällä laajempaa sosiaalista vuoropuhelua. Kahden vuoden ajan Suomessa järjestetyissä poikkeusajan dialogeissa (yli 2 000 osallistujaa, 111 järjestäjää ja lähes 300 keskustelua) nousivat vuoden loppua kohti yhä enemmän esille ihmisten yksinäisyys ja tulevaisuuden uskon rapautuminen.

3.1.3.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 hallituksen esityksen (241/2020 vp) hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (nk. sote-uudistus).

Hyvinvointialueet perustettiin 1.7.2021. Tämän ajankohdan ja vuoden 2022 alun välisenä aikana hyvinvointialueen päätösvaltaa käytti uudistuksen voimaantulon alkuun annettussa laissa tarkoitettu väliaikainen valmistelutoimielin ja 1.3.2022 lukien vaaleilla valittu aluevaltuusto. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi uusille hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien.

Hyvinvointialueiden toiminta perustuu vuodesta 2023 lukien pääosin valtion rahoitukseen, joka on yleiskatteellista. Se jaetaan alueille asukkaiden laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella. Osa hyvinvointialueiden rahoituksesta määräytyy asukasmäärän ja muiden alueellisten olosuhdetekijöiden mukaisesti sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttaa lisäksi riskieroin.

Vuosina 2021 ja 2022 hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön myöntämiin valtionavustuksiin momenteilta 28.90.30. ja 28.70.05. Ensisijaisena tavoitteena rahoituksella on varmistaa hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän häiriötön toiminta järjestämistä vastuun siirtyessä.

Sote-uudistuksen lainsäädännön valmistelua valtioneuvostossa johti vuosina 2020 ja 2021 sosiaali- ja terveysministeriö. Valtiovarainministeriö johti uudistuksen rahoitusjärjestelmän, hallintoa ja henkilöstöä koskevan lainsäädännön valmistelua sekä arvioi uudistuksen muutuskustannuksia ja vaikutuksia julkistalouden näkökulmasta. Uudistuksen toimeenpanovaiheessa valtiovarainministeriö on vastannut valmistelurahoituksen myöntämisestä hyvinvointialueiden toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen sekä tukenut ja ohjannut alueita erityisesti hallinnon, talouden, henkilöstösiirtojen ja tukipalveluiden valmisteluissa. Lisäksi ministeriö on ohjannut hallinnonalansa virastoja, laitoksia ja muita toimijoita uudistuksesta johtuvien täytäntöönpanotehtävien hoitamiseksi.

3.1.3.3 Julkisen hallinnon digitalisaatiokehitys

Hallituksen tavoitteena on nostaa julkisen sektorin teknologia- ja digitalisaatiokyvykkyyttä sekä kehittää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä. Helmikuussa 2020 käynnistyneen, vaalikauden mittaisen digitalisaation edistämisen ohjelman myötä julkisia palveluja saatetaan kansalaisten ja yritysten saataville digitaalisesti vuoteen 2023 mennessä. Ohjelmaa täydentää kansallinen tekoälyohjelma AuroraAI, jossa palveluiden tarjoajat ja palveluiden käyttäjät saatetaan tekoälyn avulla entistä sujuvammin yhteen. AuroraAI-verkon avulla kohdistetaan palvelutarjonta entistä paremmin ja oikea-aikaisemmin palvelua tarvitsevalle kansalaiselle tai yritykselle ja luodaan teknisiä edellytyksiä palvelujen ja alustojen keskinäiselle tiedonvaihdolle ja yhteentoimivuudelle.

Digitalisaation edistämiseksi Suomessa valmisteltiin kertomusvuonna kaikille kansalaisille käyttöönotettavaksi EU-yhteentoimivaa digitaalista henkilöllisyystodistusta ja lupalompakkoratkaisua. Hallitusohjelman mukaisesti on edistetty Suomen kansalaisille ja kaikille Suomessa asuville mahdollisuutta sähköiseen tunnistautumiseen sekä toimivien tunnistratkaisujen kehittymistä. Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hankkeessa on kehitetty digitaalista henkilöllisyystodistusta sähköiseen asiointiin ja käyntiasiointiin. Digitaalinen henkilöllisyystodistus on laajennettavissa EU-asetusluonnoksen mukaisesti digitaaliseksi lompakoksi (EU eID) vuosien 2023–2024 aikana. Hankekokonaisuuteen liittyy kansallinen lainvalmisteluhanke, EU:n asetusvalmistelu sekä useiden eri organisaatioiden yhtäaikaista toteutushankkeita.

Henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaamaa identiteettiä vietiin eteenpäin tunnuksia saavien joukon laajentamiseksi ja tunnuksen tietoneutraaliuden varmistamiseksi. Nykyistä henkilötunnusjärjestelmää uudistetaan siten, että Suomeen esim. töiden takia muuttavat henkilöt voisivat saada henkilötunnuksen nykyistä aiemmin, henkilötunnuksesta tulisi sukupuolineutraali ja kokonaan uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto tulisi mahdolliseksi. Tavoitteena on henkilötunnuksen ja henkilötietojen väärinkäytön ehkäiseminen ja tunnistuskäytäntöjen parantaminen.

Digitalisaatiokehitystä edistetään myös tiedon avaamisen ja hyödyntämisen toimenpiteillä kuten tietovarantojen tehokkaammalla hyödyntämisellä ja viranomaisten välisen tiedonvaihdon ja yhteentoimivuuden lisäämisellä. Tietopolitiikan strategisista tavoitteista on valmisteilla valtioneuvoston periaatepäätös. Kertomusvuonna valmisteltiin myös teknologianeuvottelukunnan raportin pohjalta valtioneuvoston periaatepäätöstä, jolla asetetaan Suomen teknologiapolitiikalle yhteinen päämäärä ja tavoitteet sekä linjataan keinot tavoitteiden edistämiseksi. Lisäksi on valmisteltu lainsäädäntöä liittyen mm. automaattisen päätöksenteon tietojärjestelmäsäätelyyn. Hyvinvointialueiden käynnistymiseen liittyen on tuettu vastuuministeriötä ja osastoja ICT-muutosten ja ohjausmallin suunnittelussa.

Digitaalista turvallisuutta edistetään Haukka-toimenpiteillä, joilla mm. on parannettu digitaalisen turvallisuuden strategista tilannekuva-arviota, yhteistoimintaa ja digiturvaosaaamista sekä pilotoitu kunnissa yhteisiä digitaalisen turvallisuuden palveluita. Viranomaisverkko Virven uudistustyöllä toteutetaan turvallisuusviranomaisille ja muille yhteiskunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisille toimijoille heidän tarpeisiinsa suunniteltu, keskitetty, luotettava, varmennettu ja turvallinen kansallinen mobiililaajakaistapalvelu (Virve 2.0), joka mahdollistaa myös kansainvälisen yhteistyön. Tavoitteena on viranomaisten siirtyminen uuteen palveluun vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kertomusvuonna asetettiin digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmä ohjaamaan julkisen hallinnon, digitalisaation, datatalouden ja tietopolitiikan kehittämistä sekä ylläpitämään tilannekuvaa eli digisalkkua ja laatimaan Suomen digitaalinen kompassi. Lisäksi perustettu digitoimisto toimii yhden luukun yhteyspisteinä kansalaisten ja sidosryhmien yhteydenotoille, jotka liittyvät data-, digi- ja tietopolitiikan toimialaan. Suomi toimi vuonna 2021 Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajanaan ja toteutti ”Maailman sujuvinta maiden välistä arkea ja liikkuvuutta digitalisaation avulla” -hanketta. Vuosina 2021–2023 toteutettavassa hankkeessa edistetään rajat ylittävää viranomaisten tiedonvaihtoa. Hankkeen toteuttamisesta ja ohjaamisesta vastaavat valtiovarainministeriö ja Digi- ja väestötietovirasto.

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

3.2.1 Peruspalvelujen valtionosuudet

Valtionosuutta kunnille peruspalvelujen järjestämiseen maksettiin 7,7 mrd euroa (momentti 28.90.30.). Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tasapainottamaan kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja niiden kokonaisrahoitusta alueittain ja kuntaryhmittäin. Valtionosuudet muodostavat kuntien käyttötuloista keskimäärin runsaan viidenneksen. Kunnittain osuus vaihtelee kuitenkin huomattavasti ollen enimmillään noin 60 prosenttia kunnan käyttötuloista. Peruspalvelujen valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksetaan myös korvaukset valtion toimenpiteistä johtuvista kuntien verotulomenetyksistä. Vuonna 2021 verotulomenetysten korvauksia maksettiin kunnille 2,3 mrd.euroa (momentti 28.90.35.)

Vuoden 2021 talousarviossa peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistettiin noin 7,7 mrd euroa. Määrärahaan vaikuttavia muutoksia olivat erityisesti 300 milj. euron kertaluonteinen lisäys, jolla kompensoitiin kuntien verotulojen alenemista koronavirustilanteen seurauksena. Lisäyksellä poistettiin kuntien valtionosuuteen kohdistuva kiky-sopimukseen liittyvä 233,6 milj. euron vähennys kertaluonteisesti vuoden 2021 osalta. Lisäyksestä 20 milj. euroa kohdennettiin valtionosuuden harkinnanvaraiseen korotukseen, joten yhteensä harkinnanvaraiseen korotukseen kohdistettiin 30 milj. euroa vuonna 2021.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentilta irrotettiin 10 milj. euroa momentille 28.90.32., valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin. Momentin määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen kunnille ja kuntayhtymille digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin. Vuoden 2021 digikannustinhaussa tukea myönnettiin 20 hankkeelle, yhteensä 7,38 milj. euroa.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

Valtiovarainministeriön henkilötyövuosien määrä nousi 5 prosenttia vuodesta 2020. Kokonaishenkilötyövuodet olivat 421 (401 vuonna 2020).

Taulukko 1. Henkilötyövuodet toimintayksiköittäin 2019–2021

	HTV yhteensä			Ydin- toiminnot		Ohjaus- toiminnot		Tuki- toiminnot		Palkalliset poissaolot	
	2021	2020	2019	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
YHTEENSÄ	420,8	400,8	370,0	217,7	207,0	64,8	65,6	64,6	59,0	72,4	70,0
Ministeriön johto	20,2	17,0	17,4	2,9	2,8	1,7	0,0	11,0	11,3	3,9	2,8
Kansantalousosasto	24,4	25,1	26,8	17,2	17,8	0,0	0,0	3,2	3,0	4,0	4,1
Budjettiosasto	54,8	46,8	49,7	42,8	37,1	0,0	0,0	1,9	1,8	10,1	8,2
Vero-osasto	49,1	47,9	46,0	16,7	16,1	23,0	22,5	0,8	0,9	8,6	8,4
Rahoitusmarkkina- osasto	31,7	33,6	29,9	11,9	10,4	12,8	15,4	1,9	1,4	4,9	6,5
Valtionhallinnon kehittämisosasto	52,9	53,0	47,7	38,0	39,0	1,7	1,3	3,5	3,5	9,7	10,1
Kunta- ja aluehallinto- osasto	37,6	39,0	38,9	28,1	29,0	0,7	1,1	2,4	2,7	6,4	6,1
Julkisen hallinnon tieto- ja viestintä- tekninen osasto	63,2	54,2	45,2	48,4	43,3	1,7	1,4	2,7	0,7	10,4	8,8
Kehittämisen- ja hallintotoiminto	57,1	53,7	35,2	5,0	3,6	5,2	6,8	36,5	33,7	9,8	9,6
Valtiovarain controller -toiminto	11,3	10,6	11,6	0,0	0,0	9,4	8,8	0,0	0,0	1,8	1,8
EU-sihteeristö	8,3	8,3	9,0	0,9	0,9	5,6	5,8	0,6	0,0	1,1	1,6
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö	10,3	11,8	12,7	5,8	6,9	3,0	2,5	0,0	0,0	1,5	2,0
prosenttiosuus kokonaishenkilötyövuosista*				52	52	15	16	15	15	17	17

* Vuosi 2021 sisältää 1,3 htv toiminnoille kohdistamatonta työaikaa

Taulukko 2. Henkilötyövuodet toiminnoittain 2019–2021

	HTV 2021	HTV 2020	HTV 2019
Henkilötyövuodet yhteensä	420,9	401,0	370,0
Ydintoiminnot	218,4	207,2	190,3
Talous- ja finanssipolitiikka	60,4	56,3	57,4
Julkisen hallinnon tietopolitiikan, tiedonhallinnan ja sähköisen asioinnin yleiset perusteet	50,3	44,5	35
Valtionhallinnon työnantaja-, henkilöstö- ja työmarkkinapolitiikka, henkilöstön oikeudellinen asema ja muut palvelussuhteen ehdot	19,4	20,7	18
Julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen	14,6	13	14,1
Valtiontalous, valtion talousarvio ja taloudenhoito, valtion varat ja varallisuus sekä maksupolitiikan ja maksujen yleiset perusteet	15,5	17,1	15,4
Veropolitiikka, verotus ja yleinen tullipolitiikka	18,3	17,4	14,7
Kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde	21,8	23,3	21,5
Rahoitusmarkkinoiden toiminta	8,6	5,9	6,7
Kansainväliset rahoituslaitokset	3,6	3,2	3,4
Aluehallinnon, lukuun ottamatta maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueita, ja valtion paikallishallinnon toimialuejaot ja niiden yhteensovittaminen	2,7	2,4	1,8
Aluehallintovirastojen yleishallinnollinen ohjaus, rekisterihallinto ja väestökirjanpito	2,3	2,4	1,4
Valtion lainanotto, valtionvelka sekä valtiontakaukset ja -takuut	0,1	0	0
Ydintoimintojen tietojärjestelmät	0,8	1	0,9
Ohjaustoiminnot	64,9	65,6	61,8
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	36,7	37,5	35,7
EU- ja kansainväliset asiat	12,4	11,9	11,9
Rakennerahastotarkastus	5,6	5	5
Valtiovarain controller	3,2	3,2	3,2
Pysyvät neuvottelukunnat	0	0,1	0,1

	HTV 2021	HTV 2020	HTV 2019
Ministeriön toimialan ohjaus-, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	4,4	5,8	5
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	2,6	2,1	1
Tukitoiminnot yhteensä	63,9	58	46,4
Kohdistamaton työ	1,3	0,3	0,9
Palkallinen poissaolo	72,4	69,9	70,6

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuutta tarkastellaan yksikkö- ja kululajikohtaisten menojen kautta

Taulukko 3. Toimintamenot toimintayksiköittäin

Toimintamenot 2021 (1 000 e)	Henkilöstö- kulut	Muut kulut ja tuotot	Yhteensä 2021	Yhteensä 2020	Yhteensä 2019
Kehittämisen ja hallintotoiminto	3 469	1 912	5 381	4 929	4 024
Valtionhallinnon kehittämisosasto	3 993	1 373	5 366	5 457	5 064
Budjettiosasto	4 763	311	5 074	4 343	4 482
Vero-osasto	4 124	177	4 301	4 092	4 097
Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto	3 223	27	3 250	3 159	3 357
Kunta- ja aluehallinto-osasto	2 879	84	2 963	2 926	2 814
Rahoitusmarkkinaosasto	2 447	208	2 655	2 841	2 709
Kansantalousosasto	1 945	218	2 163	2 129	2 249
Ministeriön johto	1 707	105	1 813	1 737	1 615
Valtiovarain controller -toiminto	952	6	959	768	870
Kansainväliset rahoitusasiat -yksikkö	914	2	917	983	1 183
EU-sihteeristö	648	16	665	650	732
Tekninen yhteiset	-0	-0	-0	-1	4
Valtiovarainministeriö yhteensä	31 065	4 439	35 505	34 013	33 200

Ministeriön kuluista 87 prosenttia oli henkilöstömenoja vuonna 2021. Osuus pysyi lähes samana kuin vuonna 2020. Ministeriön kulurakenteeseen vaikuttaa merkittävästi se, että valtioneuvoston kanslian hallintoyksikkö vastaa ministeriöiden toimitila- ja turvallisuuspalveluista, tietotoimialan, käännöspalveluiden ja työterveyshuollon kustannuksista. Näihin hallintopalveluihin liittyvät menot ovat valtioneuvoston kanslian toimintamenoja (momentti 23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot).

Taulukko 4. Valtiovarainministeriön laskennallinen osuus valtioneuvoston hallintoyksikön palveluiden kustannuksista vuonna 2021, euroa

Valtioneuvoston kanslian palvelut	2021	2020
Toimitilat	4 137 177	4 072 884
Tietotekniikka ja tietojärjestelmät	2 555 293	2 721 845
Edustustilapalvelut	41 046	49 995
Henkilöstöpalvelut	285 431	229 132
Kuljetuspalvelut	415 715	440 016
Käännöspalvelut	866 407	918 944
Tiedonhallinta	703 554	559 724
Tietotuki- ja julkaisupalvelut	342 927	349 917
Tilannekuva ja varautuminen	396 328	314 089
Virastopalvelut	421 455	397 587
VN yhteinen kehittäminen ja yhteensovittaminen	93 542	111 900
VN sisäisen viestinnän verkkopalvelun kehittäminen	21 286	23 935
Palvelut yhteensä	10 280 161	10 189 969

Toiminnoittain tarkasteltuna ministeriön toimintamenoja kohdistuu eniten talous- ja finanssipolitiikan toimintoon. Muita menoiltaan suuria toimintoja ovat valtionhallinnon tietohallinnon ohjaus, lainsäädännön valmistelu ja seuranta, vero- ja tullipolitiikka.

Taulukko 5. Toimintamenot toiminnoittain

Määräraha 28.01.01. toimintoryhmittäin 2019–2021 (1 000 €)	2021	2020	2019
Talous- ja finanssipolitiikka	5 845	5 606	5 815
Julkishallinnon yleinen kehittäminen sekä valtionhallinnon rakenteiden, ohjausjärjestelmien ja toiminnan kehittäminen	2 429	2 387	2 337
Julkisen hallinnon tietopolitiikan, tiedonhallinnan ja sähköisen asioinnin yleiset perusteet	2 416	2 464	2 601
Veropolitiikka, verotus ja yleinen tullipolitiikka	1 746	1 712	1 499
Kuntajaotus, kunnallishallinto ja -talous sekä valtion ja kuntien suhde	1 736	1 715	1 650
Valtiontalous, valtion talousarvio ja taloudenhoito, valtion varat ja varallisuus sekä maksupolitiikan ja maksujen yleiset perusteet	1 542	1 707	1 562
Valtionhallinnon työnantaja-, henkilöstö- ja työmarkkinapolitiikka, henkilöstön oikeudellinen asema ja muut palvelussuhteen ehdot	1 508	1 660	1 437
Rahoitusmarkkinoiden toiminta	637	585	603
Ydintoimintojen tietojärjestelmät	311	289	107
Kansainväliset rahoituslaitokset	227	207	272
Aluehallintovirastojen yleishallinnollinen ohjaus	213	225	138
Aluehallinnon, lukuun ottamatta maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueita, ja valtion paikallishallinnon toimialuejaot ja niiden yhteensovittaminen	113	96	85
Valtion lainanotto, valtionvelka sekä valtioneuvokset ja -takuut	16		0
Kunnallisen ja valtion eläkejärjestelmän valvonta ja rahoitus		0	1
Ydintoiminnot yhteensä	18 740	18 654	18 108
Palkalliset poissaolot yhteensä	6 705	5 739	5 534
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	2 817	2 871	3 086
EU- ja kansainväliset asiat	1 073	1 049	861
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	676	599	686
Ministeriön toimialan ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	577	594	514
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	174	130	143
Ohjaustoiminnot yhteensä	5 316	5 243	5 290
Yleishallinto ja johtaminen	1 672	1 611	1 323
Tietohallinto	1 007	1 038	929

Määräraha 28.01.01. toimintoryhmittäin 2019–2021 (1 000 €)	2021	2020	2019
Henkilöstöhallinto	664	635	595
Viestintä	663	709	674
Tiedon hallinta	174	65	60
Taloushallinto	102	64	126
Suunnittelun, ohjauksen ja seurannan tuki	77	70	36
Kiinteistöhallinto	62	59	69
Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	32	23	69
Koulutus	25	45	83
Muut tukitoiminnot	11	18	182
Toimistopalvelut	8	9	6
Matkustus	0	4	11
Tukitoiminnot yhteensä	4 497	4 351	4 163
Avoin toiminto		0	-0
Ei kohd. toiminto	246	9	104
Valtiovarainministeriö yhteensä	35 505	33 997	33 200

Koronapandemian vuoksi virkamatkoja ja etenkin ulkomaan virkamatkoja oli koko vuoden huomattavan vähän. Valtiovarainministeriön matkustusmenot putosivat 67 prosenttia vuoden 2020 tasosta ja olivat 95 prosenttia alemmat kuin vuoden 2019 matkustusmenot. Valtaosa kokouksista joko peruttiin tai pidettiin etäkokouksina.

Taulukko 6. Valtiovarainministeriön matkustusmenot 2017–2021

Matkustusmenot, euroa	2021	2020	2019	2018	2017
Päivärahat	13 231	29 316	209 144	150 726	140 837
Km-korvaukset	4 433	6 476	11 153	12 794	11 408
Matkustuspalvelut	78 239	252 905	1 813 382	1 317 961	1 257 098
Matkustusmenot yhteensä	95 903	288 697	2 033 679	1 481 481	1 409 343

Vuonna 2021 virkamatkoja oli yhteensä 188 (446 vuonna 2020), joista 71 prosenttia oli kotimaan matkoja. Ulkomaan virkamatkakohteista tärkeimmät olivat Belgia ja Luxemburg, joihin kohdistui 15 prosenttia kaikista ministeriön virkamatkoista vuonna 2021. Ulkomaan virkamatkoja kohdistui vuoden aikana 13 eri maahan. Virkamatkan keskimääräiset matkustusmenot olivat 491 euroa (647 euroa vuonna 2020). Keskimääräisen kustannuksen lasku johtui kotimaan matkojen osuuden noususta.

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Muiden säädösten (Laki metallirahasta 216/1998) perusteella maksullista toimintaa on metallirahan lyöttäminen Suomessa. Valtiolla on yksinoikeus Euroopan yhteisön lain-säädännön mukaisesti lyöttää Suomessa metallirahaa omaan lukuunsa. Metallirahat laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Ministeriö luovuttaa rahat Suomen Pankille nimellis arvosta liikkeeseen laskemista varten. Metallirahojen lyöminen ja markkinointi tehdään Suomen Rahapaja Oy:ssä ministeriön tekemän tilauksen perusteella, jonka pohjana on ministeriölle tehty tarjous.

Taulukko 7. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2021

Maksullinen toiminta Metallirahamenot (Muut säädökset)	Vuosi 2021 toteutuma 1 000 €	Vuosi 2021 tavoite 1 000 €	Vuosi 2020 toteutuma 1 000 €	Vuosi 2019 toteutuma 1 000 €
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 356	2 375	3 533	13 401
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	2 356	2 375	3 533	13 401
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 713		4 860	6 382
Henkilöstökustannukset	6		13	52
Vuokrat				2
Palvelujen ostot	52		62	38
Muut erilliskustannukset			1	
Erilliskustannukset yhteensä	9 771	3 265	4 936	6 474
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset				
Poistot				
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	9 771	3 265	4 936	6 474
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-7 415	-890	-1 403	6 927
(tuotot – kustannukset)				
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-7 415	-890	-1 403	6 927
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Vuonna 2021 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 0,07 milj. euroa, jotka tulivat Etelä-Karjalan, Lapin sekä Pohjois-Pohjanmaan liitoilta. Toimintakertomuksessa ei esitetä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 milj. euroa.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Ministeriössä valmisteltiin vuoden 2021 aikana 54 hallituksen esitystä (56 vuonna 2020). Lisäksi valmisteltiin 30 (29) valtioneuvoston asetusta, julkisen talouden suunnitelma vuosille 2022–2025, valtion talousarvioesitys ja sitä täydentää esitys vuodelle 2022 sekä neljä lisätalousarviota vuodelle 2021. Ministeriö käsitteli 510 (488) raha-asiainvaliokunnan asiaa ja 47 (71) talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa käsiteltyä asiaa.

Ministeriön suhdanneanalyysin suoritteita ovat neljästi vuodessa julkaistava Taloudellinen katsaus.

Vuoden 2020 aikana ilmestyneitä julkaisuja, työryhmäraportteja ja tehtyjä tutkimuksia olivat mm. Lapsibudjetoinnin pilotointi ja vakiinnuttaminen : Työryhmän mietintö lapsibudjetoinnin kehittämismahdollisuuksista valtion talousarviossa sekä kunnissa ja hyvinvointialueilla, Valtion velahallintamallin arviointi ja kehittämistarpeet -työryhmän muistio, Katsaus valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin, Arviomuistio julkisen hallinnon tietojärjestelmien sääntelyn nykytilasta ja kehittämistarpeista, Tuottavuus ja voimavarojen kohtaanto, Kuntien verotulorahoituksen näkymät ja kehittämistarpeet, Liikenteen verotuksen uudistamista selvittävän työryhmän loppuraportti ja Kuntatalousohjelma vuodelle 2022.

Valtiovarainministeriö vastaa hallinnonalansa virastojen ja rahastojen tulosoajauksesta. Tulosoajauksen keskeisimpiä suunnitelmia ovat ministeriön hallinnonalaansa kuuluvien virastojen ja laitosten kanssa tekemät tulossopimukset ja eduskunnan päättämä talousarvio. Seurantatiedoista keskeisimmät ovat ministeriön toimintakertomus ja ministeriön antamat kannanotot virastojen ja laitosten tilinpäätöksiin ja Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Valtiovarainministeriön organisaation ja henkilöstön kehittämisen tueksi laadittiin alkuvuodesta ministeriön henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Siinä linjattiin kehittämisen ja koulutuksen painopisteiksi hybridi- ja etätyö, turvallinen tietotyö sekä tietotyön meta-aidot. Koronan tuoma poikkeustilanteen jatkuessa kehittämisessä ja henkilöstön tuessa keskityttiin mm. etä- ja hybridityön toimintatapoihin, kognitiiviseen ergonomiaan sekä palautumisen ja ergonomian tukemiseen. Henkilöstölle järjestettiin kuukausittain VM-akatemiaa läpileikkaavana teemana ”Mitä jokaisen virkamiehen tulisi tietää”. Akatemioiden tarkempia aiheina olivat mm. julkisen hallinnon strategia, eduskunnan tiedonsaanti-oikeus sekä valiokuntakäytännöt ja eduskuntatyö, virtuaalinen yhdessä työskentely, ennakointi, hyvä virkakieli, julkisuus virkatyössä, luottamus ja etiikka sekä varautumis- ja valmiusasiat. Ministeriön työhyvinvointituntien teemoina olivat mm. kotikonktorin ergonomia ja tauotus, Vartu etätyössä sekä epäasiallinen käyttäytyminen ja häirintä, työkaveruuden abc, uni ja unta tukevat tekijät, itsensä johtaminen hybridityössä, volitio – toimeenpanon taito, hyvinvointia työhön paikasta riippumatta, virtuaalinen yhdessä työskentely sekä hybridityön hyvät käytänteet.

6.1 Henkilöstömäärä ja rakenne

Ministeriön henkilötyövuosien määrä kertomusvuonna oli 421 ja henkilöstön lukumäärä (31.12.2021) oli 427, joista osa-aikaisia oli 3 prosenttia. Määräaikaisessa virkasuhteessa työskenteli 22,7 prosenttia henkilöstöstä (21,5 prosenttia vuonna 2020). Määräaikaisuuden syynä oli useimmiten työn luonne ja sijaisuus. Henkilöstö jakautui eri henkilöstöryhmiin seuraavasti: ylin johto 3,0 prosenttia, keskijohto 8,2 prosenttia, asiantuntijat 69,6 prosenttia ja tukihenkilöstö 17,6 prosenttia. Naisten osuus koko henkilöstöstä oli 61,1 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuonna 46,1 vuotta, joka on pysynyt kuta kuinkin samana vuodesta 2016. Vähintään 45 vuotta täyttäneiden osuus henkilöstöstä oli 56,9 prosenttia, osuuden pysyessä lähes samana edellisvuoteen verrattuna.

Vuoden 2021 aikana valtiovarainministeriössä toteutettiin 87 julkisena hakuna toteutettua rekrytointia (63 vuonna 2020). Tämän lisäksi rekrytoitiin myös hallinnonalalle sekä toteutettiin mm. sisäistä liikkuvuutta sekä henkilökiertoja.

6.2 Henkilöstön koulutustaso ja osaaminen

Vuonna 2020 koulutukseen käytettiin 0,2 työpäivää henkilötyövuotta kohden (edellisenä vuonna 0,4). Koulutuksen lisäksi uudistumisen ja kehittymisen tuki painottui mm. sähköisiin työvälineisiin ja työtapoihin poikkeusolojen aikana sekä valmentavan esimiestyön ja etätöiden johtamisen kehittämiseen. Työssä oppiminen sekä omaehtoinen opiskelu ml. eOppivan hyödyntämien olivat keskeisiä ammatillisen kehittymisen keinoja.

Kertomusvuonna muutama henkilö valtion yhteisiin johtamisen koulutusohjelmiin. Asiantuntijoiden osaamista vahvistettiin mm. osallistumalla valtioneuvoston ja HAUSn yhdessä järjestämiin koulutuksiin ja valmennuksiin. Ministeriön uusille virkamiehille järjestettiin sisäistä perehdytystä sekä tarjoamalla kaikille vähintään puolen vuoden virkasuhteessa oleville uusille virkamiehille mahdollisuutta osallistua valtioneuvoston yhteiseen perehdytysohjelmaan.

Ministeriön henkilöstön koulutustasoindeksi kertomusvuoden lopussa oli 6,6. Koulutustasoindeksi on keskiarvo henkilöiden koulutusasteesta, jossa 1=alempi perusaste ja 8=tutkijakoulutus.

6.3 Henkilöstökulut

Kertomusvuoden työvoimakustannukset olivat yhteensä 34 909 780 euroa, nousua edellisestä vuodesta oli 7,4 prosenttia (14.2.2022). Tehdyn työajan palkkojen osuus palkkasummasta oli 80,1 prosenttia ja välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista oli 48,5 prosenttia.

6.4 Työhyvinvointi

Työterveyshuollon sopimus ja kustannukset ovat keskitetty 1.3.2015 lukien valtioneuvoston kansliaan. Valtiovarainministeriöön kohdistuneet työterveyshuollon kustannukset tarkasteluvuonna nettona olivat 592 euroa/htv (480 euroa/htv vuonna 2020). Ministeriön ja työterveyshuollon yhteistyö jatkui tiiviinä vuonna 2021, ja yhteistyöhön sisältyi erilaisia korona-epidemiaan liittyviä tukitoimia. Vuoden aikana järjestettiin muutama työyhteisökohtainen työpaikkaselvitys. Lisäksi työterveyshuolto osallistui virkamiesjohtoryhmän ja yhteistyökomitean kokouksiin, esimies- ja henkilöstöinfoihin sekä ministeriön työhyvinvointipäiviin. Sairauspoissaoloja oli kertomusvuonna 2,8 työpäivää/htv. Sairauspoissaolojen määrä laski 1,4 työpäivää/htv.

Ministeriössä on mitattu henkilöstön työtyytyväisyyttä vuodesta 1999 lukien, josta VMBaro -kyselyllä vuodesta 2006 alkaen. Kertomusvuonna ministeriön kokonaistyötyytyväisyysindeksi oli 3,82 laskien 0,01 indeksiä edellisvuodesta. VMBaron johtajuusindeksi oli 3,69, innovointikyvykkäisyysindeksi 3,94 ja työyhteisöindeksi 4,09.

Kertomusvuonna korostui koronatilanteesta johtuen henkilöstön työhyvinvoinnin seuranta ja tuki etätyössä ml. ergonomia ja palautuminen. Henkilöstölle tuettiin mahdollisuuksia kokonaishyvinvoinnin edistämiseen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointi seurattiin vuotuisen VMBaro -kyselyn lisäksi ministeriön oman POET-kyselyn avulla. Tarjonnassa olivat myös liikunnan ja kulttuurin tuki ePassi sekä subventoitu hieronta.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Talousarvion toteutumalaskelman mukaisesti Valtiovarainministeriön kirjanpitoyksiköllä oli pääluokan 28 määrärahoista 18,6 mrd euroa eli noin 4,6 % vähemmän kuin vuonna 2020 (19,5 mrd euroa v. 2020). Vuodelta 2021 siirtyi määrärahoja vuodelle 2022 yhteensä 178,1 milj. euroa (v. 2020 vuodelle 2021 siirtyi yhteensä 475,6 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 2,4 milj. euroa (3,5 milj. euroa v. 2020 ja 13,5 milj. euroa v. 2019) ja muita tuottoja 0,8 milj. euroa (3,5 milj. euroa v. 2020 ja 4,4 milj. euroa v. 2019).

Taulukko 8. Valtiovarainministeriön käytettävissä ollut rahoitus (TA ja siirtyneet määrärahat) vuosina 2019–2021 (1 000 euroa)

	2 019	2 020	2 021
Tuloarviotilit	2 520 512	26 689 534	2 836 518
Käytössä olleet menoarviotilit			
Valtiovarainministeriön hallinnonala	16 508 053	19 519 613	18 610 799
Valtioneuvoston kanslia	846	103	135
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	19 595	19 805	19 939
Menoarviotilit yhteensä	16 528 494	19 539 521	18 630 873

Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 2,4 milj. euroa (3,5 milj. euroa v. 2020 ja 13,5 milj. euroa v. 2019) ja muita tuottoja 0,8 milj. euroa (3,5 milj. euroa v. 2020 ja 4,4 milj. euroa v. 2019).

7.2 Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Momentille 11.04.01. *Arvonlisävero* tuloarviota vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 9,0 milj. euroa sekä vähennettiin kolmannessa lisätalousarviossa 41,0 milj. euroa ja neljännessä lisätalousarviossa tuloarviota lisättiin 536,0 milj. euroa.

Momentille 12.28.99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot* tuloarviota lisättiin neljännessä lisätalousarviossa 19,0 milj. euroa.

Momentille 12.39.20. *Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot* 271,0 milj. euron tuloarvio lisättiin talousarvioon neljännessä lisätalousarviossa.

Menoarviotilit

Ensimmäinen lisätalousarvio

Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrärahaa lisättiin 0,98 milj. euroa.

Toinen lisätalousarvio

Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 8,3 milj. euroa.

Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrarahasta vähennettiin 42 tuhatta euroa.

Kolmas lisätalousarvio

Momentin 28.01.01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,28 milj. euroa. Momentin 28.01.20. *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus* määrärahaa lisättiin 1,5 milj. euroa. Momentin 28.01.21. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* määrarahasta vähennettiin 2,4 milj. euroa. Momentin 28.01.25. *Metallirahamenot* määrärahaa lisättiin 7,0 milj. euroa. Momentin 28.01.88. *Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen* 257,0 milj. euron määräraha lisättiin talousarvioon. Momentin 28.10.01. *Verohallinnon toimintamenot* määrärahaa lisättiin 22 tuhatta euroa. Momentin 28.10.02. *Tullin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 1,26 milj. euroa. Momentin 28.20.03. *Kansallisen tulorekisterin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,12 milj. euroa. Momentin 28.10.63. *Takaisin maksetut verot* määrärahaa lisättiin 3,1 milj. euroa. Momentin 28.10.95. *Verotukseen liittyvät korkomenot* määrärahaa lisättiin 3,5 milj. euroa. Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 1,75 milj. euroa. Momentin 28.30.01. *Tilastokeskuksen toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,13 milj. euroa. Momentin 28.30.03. *Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 5,4 milj. euroa. Momentin 28.40.01. *Aluehallintoviraston toimintamenot* määrarahasta vähennettiin 0,15 milj. euroa. Momentin 28.50.50. *Vahingonkorvaukset* määrärahaa

lisättiin 5,0 milj. euroa. Momentin 28.70.01. *Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahaa lisättiin 4,0 milj. euroa. Momentin 28.70.05. *Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus* määrärahaa lisättiin 50,0 milj. euroa. Momentin 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* määrarahasta vähennettiin 1,21 milj. euroa. Momentin 28.70.23. *Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke* määrarahasta vähennettiin 1,76 milj. euroa. Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrarahasta vähennettiin 0,34 milj. euroa. Momentin 28.80.31. *Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle* määrärahaa lisättiin 1,7 milj. euroa. Momentin 28.80.33. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* määrärahaa lisättiin 0,25 milj. euroa. Momentin 28.90.30. *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* määrärahaa lisättiin 2,81 milj. euroa. Momentin 28.90.31. *Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki* määrärahaa lisättiin 3 tuhatta euroa. Momentin 28.90.35. *Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä* määrärahaa lisättiin 2,0 milj. euroa. Momentin 28.92.69. *Maksut Euroopan unionille* määrärahaa lisättiin 8,4 milj. euroa. Momentin 28.99.98. *Kassasijoitusten riskienhallinta* määrärahaa lisättiin 16,18 milj. euroa.

Neljäs lisätalousarvio

Momentin 28.10.02. *Tullin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 7,66 milj. euroa. Momentin 28.10.63. *Takaisin maksetut verot* määrärahaa lisättiin 3,5 milj. euroa. Momentin 28.20.01. *Valtiokonttorin toimintamenot* määrärahaa lisättiin 3,9 milj. euroa. Momentin 28.20.03. *Huoltovarmuuspankin palvelumaksu* määrärahaa lisättiin 60 tuhatta euroa. Momentin 28.40.03. *Aluehallintoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,7 milj. euroa. Momentin 28.70.01. *Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahaa lisättiin 3,0 milj. euroa. Momentin 28.70.05. *Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus* määrärahaa lisättiin 22,63 milj. euroa. Momentin 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* määrarahasta vähennettiin 0,52 milj. euroa. Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrarahasta vähennettiin 2,0 milj. euroa. Momentin 28.40.01. *Aluehallintoviraston toimintamenot* määrärahaa lisättiin 0,19 milj. euroa. Momentin 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* määrärahaa lisättiin 3,65 milj. euroa. Momentin 28.80.34. *Ahvenanmaan verotasoitus* määrarahasta vähennettiin 3,5 milj. euroa. Momentin 28.80.30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* määrarahasta vähennettiin 4,48 milj. euroa. Momentin 28.80.32. *Erityinen avustus Ahvenanmaan maakunnalle* määrärahaa lisättiin 5,0 milj. euroa talousarvioon. Momentin 28.90.30. *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* määrärahaa lisättiin 750,0 milj. euroa. Momentin 28.90.34. *Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin* määrärahaa lisättiin 200,0 milj. euroa. Momentin 28.80.35. *Elpymis- ja palautumisvälineen rahoitus Ahvenanmaan maakunnalle* 1,5 milj. euron määräraha lisättiin talousarvioon. Momentin 28.90.32. *Valtionosuus kuntien kannustinjärjestelmiin* määrärahaa lisättiin 7,0 milj. euroa.

Tilinpäätöksessä momentin 23.01.03. *Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot* määrärahaa oli käytettävissä 135 tuhatta euroa, josta käytettiin talousarviovuonna 43 tuhatta euroa.

Momentin 28.01.01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* määrärahaa oli käytettävissä 46,13 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 35,5 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirrettiin 10,6 milj. euroa. Momentilla 28.01.20. *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnon alan omistajaohjaus* oli käytettävissä yhteensä 2,69 milj. euroa, josta käytettiin 0,4 milj. euroa, peruutettiin 0,44 milj. euroa ja 1,84 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022. Momentilla 28.01.21. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* oli käytettävissä 4,18 milj. euroa, josta peruutettiin 3,31 milj. euroa ja 0,87 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022. Momentilla 28.01.25. *Metallirahamenot* oli käytettävissä 7,89 milj. euroa, josta käytettiin talousarviovuonna 7,41 milj. euroa. Momentin 28.01.29. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* käyttö oli 4,93 milj. euroa. Verrattuna edelliseen vuoteen kasvua oli 0,97 milj. euroa. Momentin 28.01.40. *Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle* 3,0 milj. euron määrärahasta käytettiin 1,59 milj. euroa ja siirrettiin vuodelle 2022 1,44 milj. euroa. Momentilla 28.01.66. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* määrärahaa käytettiin 0,85 milj. euroa ja 0,3 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022. Momentin 28.01.88. *Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen* määrärahasta käytettiin 256,0 milj. euroa ja siirrettiin vuodelle 2022 1,0 milj. euroa.

Momentin 28.40.03. *Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet* määrärahaa oli käytettävissä 1,8 milj. euroa, josta käytettiin 0,65 milj. euroa, peruutettiin 1,21 milj. euroa ja 0,65 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022.

Momentilla 28.50.15. *Eläkkeet* määrärahaa käytettiin yhteensä 4,87 mrd euroa. Momentin 28.50.16. *Ylimääräiset eläkkeet* määrärahaa käytettiin yhteensä 1,91 milj. euroa. Momentilla 28.50.63. *Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot* määrärahaa käytettiin 265,0 milj. euroa. Momentin 28.50.95. *Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot* määrärahaa käytettiin yhteensä 19,6 milj. euroa.

Momentin 28.60.12. *Osaamisen kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 15,6 milj. euroa, josta käytettiin 8,08 milj. euroa.

Momentilta 28.70.01. *Valtion ICT:n ohjaus ja kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 34,77 milj. euroa, josta käytettiin 5,42 milj. euroa ja 29,35 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022. Momentin 28.70.02. *Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät* määrärahaa oli käytettävissä 7,46 milj. euroa, josta käytettiin 2,26 milj. euroa ja 5,2 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022. Momentilla 28.70.05. *Sosiaali- ja terveydenhuollon*

uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus oli käytettävissä 30,62 milj. euroa, käytettiin 11,62 milj. euroa, peruutettiin 10,87 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirrettiin 8,13 euroa. Momentilla 28.70.20. *Tuottavuuden edistäminen* oli käytettävissä 40,85 milj. euroa, josta peruutettiin 4,74 milj. euroa ja 36,1 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022. Momentilla 28.70.21. *Kansallisen tulorekisterin toteutus* käytettävissä oli 0,22 milj. euroa, josta käytettiin 0,09 milj. euroa ja siirrettiin 0,02 milj. euroa vuodelle 2022. Momentin 28.70.22. *Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki* määrärahaa oli käytettävissä 0,07 milj. euroa, joka siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022. Momentilla 28.70.23. *Valtionavustus-toiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke* määrärahaa oli käytettävissä 5,46 milj. euroa, josta käytettiin 2,58 milj. euroa ja 2,88 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022 käytettäväksi. Momentilla 28.70.40. *Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot* oli käytettävissä 8,1 milj. euroa, joka käytettiin talousarviovuonna.

Momentin 28.89.30. *Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus* määrärahaa oli käytettävissä 14,97 milj. euroa, joka käytettiin talousarviovuonna.

Momentin 28.90.20. *Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen* määrärahaa oli käytettävissä 0,41 milj. euroa, josta käytettiin 0,13 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirrettiin käytettäväksi 0,28 milj. euroa. Momentin 28.90.22. *Hallinto- ja palvelurakenteiden kehittäminen ja tukeminen* määrärahaa oli käytettävissä 0,17 milj. euroa, josta käytettiin 0,16 milj. euroa, peruutettiin 0,01 milj. euroa. Momentin 28.90.30. *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* määrärahaa käytettiin talousarviovuonna 7,7 mrd euroa. Momentin 28.90.31. *Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki* määrärahaa käytettiin 1,31 milj. euroa. Momentilla 28.90.32. *Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin* määrärahaa oli käytettävissä 50,84 milj. euroa, josta käytettiin 16,18 milj. euroa, peruutettiin 7,66 milj. euroa ja 27,0 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022. Momentin 28.90.34. *Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin* määrärahasta käytettiin 152,91 milj. euroa, peruutettiin 15,9 milj. euroa ja 137,0 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuodelle 2022. Momentilla 28.90.35. *Valtion korvaus kunnille veroperuste-muutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä* määrärahasta käytettiin 2,36 mrd euroa talousarviovuonna.

Momentin 28.92.69. *Maksut Euroopan unionille* määrärahaa oli käytettävissä 2,66 mrd euroa, josta käytettiin 2,57 mrd euroa ja 88,07 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022.

Momentilla 28.99.95. *Satunnaiset säädösperusteiset menot* 0,3 milj. euron määräraha jäi käyttämättä. Momentin 28.99.96. *Ennakoimattomat menot* käytettävissä oli yhteensä 14,53 milj. euroa, josta peruutettiin 1,64 milj. euroa ja 12,89 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2022.

Momentilla 29.80.16. *Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet* määrärahaa käytettiin 18,57 milj. euroa talousarviovuonna. Momentin 29.90.50. *Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen* määrärahaa käytettiin 0,26 milj. euroa talousarviovuonna.

Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna talousarviomenot kasvoivat 107,0 milj. euroa.

Vuonna 2022 talousarviotuloja kertyi 2,82 mrd euroa ja talousarviomenoja 17,9 mrd euroa. Talousarvion toteutuma oli 15,3 mrd euroa alijäämäinen. Talousarviotulot olivat 167,9 milj. euroa arvioitua suuremmat ja talousarviomenot 221,2 milj. euroa arvioitua pienemmät. Tulojen toteutuminen talousarviota suurempana johtui pääasiassa valtion eläkerahaston arvioitua pienemmästä siirrosta budjettitalouteen, muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitysten arvioitua pienemmästä kertymästä sekä Euroopan unionilta saatavien tulojen matkamenojen korvaamiseen arvioitua pienempänä. Menojen toteutuminen talousarviota pienempänä johtui pääosin osaamisen kehittämisen, KEVA:lle maksettujen valtion eläkkeiden sekä kuntien yhdistymisen taloudellisen tuen arvioitua pienemmistä maksuista.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 3,17 milj. euroa, mikä oli 3,92 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Tämä johtui pääasiassa metallirahatuottojen, yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen sekä EU:lta saatavien tulojen matkamenojen korvaamiseen pienemmästä kertymästä. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 2,4 milj. euroa, jotka olivat edellisenä tilikautena 3,5 milj. euroa.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 70,1 milj. euroa, mikä oli 13,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Ostot tilikauden aikana kasvoivat viime vuoteen verrattuna 4,9 milj. euroa, johtuen muiden aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kasvamisesta. Henkilöstökulut kasvoivat 4,4 milj. euroa. Samoin vuokrien osuus väheni edellisestä tilikaudesta 87 tuhatta euroa. Palvelujen ostot kasvoivat 2,9 milj. euroa edelliseen tilikauteen verrattuna. Muut kulut vähentyivät 0,3 milj. euroa johtuen pääasiassa matkustuspalveluiden vähentymisestä.

Rahoitustuotot ja -kulut vähentyivät edellisvuodesta nettomääräisesti 38,9 milj. euroa yhteensä 245,0 milj. euroon. Rahoitustuottoja kertyi 34,9 milj. euroa edellisvuotta vähemmän johtuen muun voitonjaon vähenemisestä. Rahoituskuluja kertyi 3,9 milj. euroa enemmän verrattuna edelliseen vuoteen johtuen euromääräisten velkojen koroista sekä sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistoista.

Satunnaiset tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti 1,3 milj. suuremmat kuin edellisenä vuonna johtuen satunnaisista kiinteistöluovutuksista saaduista tuotoista.

Siirtotalouden tuottojen 0,3 mrd euron kasvu aiheutui pääosin EU:lta saaduista käyttötalouden tuotoista.

Siirtotalouden kulut olivat yhteensä 17,7 mrd euroa, mikä oli 0,7 mrd euroa vähemmän edelliseen tilikauteen verrattuna. Tämä selittyy paikallishallinnolle maksettujen valtionosuuksien, arvonlisäveropohjaan perustuvien maksujen sekä Yhdistyneelle Kuningaskunnalle myönnettävän maksuhelpotuksen rahoituksen vähenemisestä brexitistä johtuen.

Nettokulut 4,9 milj. euroa veroista ja pakollisista maksuista muodostuvat suoritetuista arvonlisäveroista, mikä oli 1,0 milj. euroa enemmän edelliseen tilikauteen verrattuna arvonlisäverollisten hankintojen volyymin lisääntymisestä.

Tilikauden kulujäämä väheni edellisvuodesta 16,2 mrd eurosta 15,3 mrd euroon, mikä selittyy Euroopan unionin jäsenmaksuista, maksetuista eläkkeistä ja kunnille maksetuista peruspalveluiden valtionosuuksista

7.4 Tase

Ministeriön taseen loppusumma on 3,2 mrd euroa, mikä on 0,4 milj. euroa suurempi kuin tilikaudella 2021 johtuen muiden lyhytaikaisten velkojen, ostovelkojen sekä myyntisaamisten vähentymisestä.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden aineettomien hyödykkeiden osuus kasvoi viime vuodesta 1,2 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden aineellisten hyödykkeiden osuus vähentyi viime vuodesta 2,9 milj. euroa johtuen väliaikaisesti hallinnoitavasta kiinteistöomaisuudesta, joka siirretään myöhemmin Senaatti-kiinteistöille.

Käyttöomaisuusarvopapereiden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten lisäys viime vuodesta oli 239,9 milj. euroa, joka aiheutui lähinnä Suomen Kaasuverkko Oy:n 256,0 milj. euron pääomituksista ja Arsenal Oy:n tasearvon 12,4 milj. euron arvonalennuksesta. Arvonalennus perustuu selvitysmiehen varovaiseen arvioon yhtiön maksamista tulevista palautuksista selvitystilan aikana.

Vaihto-omaisuus vähentyi viime vuodesta 0,38 milj. euroa.

Pitkäaikaiset saamiset vähentyivät viime tilikaudesta 15,36 milj. euroa johtuen Senaattikiinteistöille myönnettyjen lainojen pienentymisestä.

Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat viime tilikaudesta 168,27 milj. euroa, mikä johtui pääosin muiden siirtosaamisten lisääntymisestä.

Vastattavaa

Taseen vastattavaa puolella valtion pääoma 1.1.1998 vähentyi 5,72 milj. euroa johtuen Puolustushallinnon rakennuslaitoksen lakkauttamisesta ja viraston saldojen siirrosta ministeriölle. Oman pääoman ryhmässä pääoman siirrot vähentyivät 0,44 mrd euroa viime tilikauteen verrattuna. Oman pääoman määrä kasvoi 0,55 mrd euroa viime vuodesta.

Vieraan pääoman ryhmässä ostovelat kasvoivat viime vuodesta 1,69 milj. euroa. Siirtovelkojen osuus vähentyi viime tilikaudesta 3,28 milj. euroa. Muut lyhytaikaiset velat vähentyivät 153,2 milj. euroa. Vieraan pääoman määrä vähentyi yhteensä 154,7 milj. euroa viime vuodesta.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Arvioinnin toteuttamistapa

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma perustuu arviointiin vuoden 2021 muutoksista verrattuna vuoteen 2020 ja vuoden 2020 sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumaan, sisäisen tarkastuksen raporttien havaintoihin sekä muuhun käytössä olleeseen arviointimateriaaliin.

Johtopäätökset

Ministeriössä on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti toteutettu toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden riittävät menettelyt talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden suhteen sekä hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamiseksi. Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan toimivuudesta valtiovarainministeriössä.

Sisäisen tarkastuksen vuoden aikana tekemien tarkastusten perusteella ministeriön sisäisen valvonnan tila on hyvä ja pääosin asianmukaisesti järjestetty. Tarkastetut toiminnot ja prosessit eivät tarkastuksen arvion mukaan sisällä vakavia toimintaan liittyviä riskejä. Johdon toimenpidesuunnitelmat tarkastuksissa annettuihin suosituksiin ovat pääsääntöisesti asianmukaisia ja hyvin perusteltuja. Valtaosa tarkastuksissa annetuista suosituksista on jälkitarkastusten perusteella toteutettu. Riskit sisäisessä valvonnassa kohdistuvat pääasiassa ohjausympäristöön ja riskien arviointiin.

Ministeriön riskienhallinta – riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta – toimii kohtuullisesti mutta se ei ole vielä riittävän systemaattista tai dokumentoitua. Toimenpiteitä riskienhallinnan kehittämiseksi on aloitettu mutta kehittäminen ei poikkeusvuoden vuoksi edennyt suunnitellulla tavalla.

Olennaisimmat kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olennaisimmat kehittämiskohteet ovat:

- Ministeriön yhteiset systemaattiset riskienhallintamenettelyt, joissa riskit tunnistetaan ja arvioidaan yhteisillä kriteereillä. Riskeihin vastaamista ja riskeistä raportointia ministeriön johdolle edelleen kehitetään. Toimenpiteet riskienhallintamennettelyiden vahvistamiseksi on aloitettu.
- Ohjausympäristöön liittyvät yleiset valvonnan kehittämistoimet, joilla varmistetaan yhtenäiset toimintatavat ja prosessit sekä riittävä sisäinen valvonta.

9 Arviointien tulokset

Lainsäädännön arviointineuvosto antoi vuonna 2021 viisi lausuntoa valtiovarainministeriön valmistelemista hallituksen esityksistä. Yhden hallituksen esityksen osalta lainsäädännön arviointineuvosto arvioi, että esitysluonnos täytti säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla oli vain vähäisiä lisäsehdotuksia esitysluonnokseen. Neljän esityksen osalta lainsäädännön arviointineuvosto katsoi, että esitysluonnokset noudattivat osittain säädösehdotusten vaikutusten arviointiohjetta ja suositteli, että esitysluonnoksia korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista. Esitysluonnosten keskeisimmät kehittämiskohteet liittyivät nykytilan ja tavoitteiden tarkempaan kuvaukseen, vaikutustenarviointeihin sekä konkreettisten esimerkkien lisäämiseen asiakokonaisuuksien ymmärtämiseksi.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Valtiovarainministeriössä ei ole ollut kertomusvuonna havaittuja väärinkäytöksiä.

Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

11 Talousarvion toteutumalaskelma

Valtiovarainministeriön talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös – Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		53 259,12	91 867	91 867,42	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	53 259,12	91 867	91 867,42	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		2 305 129 782,08	2 540 821 877	2 524 979 585,28	-15 842 292,01	99
12.28.50.	Siirto valtion eläkerahastosta	1 931 461 574,21	1 944 443 000	1 940 950 705,14	-3 492 294,86	100
12.28.51.	Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	249 611 354,48	275 546 000	265 133 933,85	-10 412 066,15	96
12.28.93.	Euroopan unionilta saatavat tulot matkamenojen korvaamiseen	1 985 016,00	2 500 000	467 728,00	-2 032 272,00	19
12.28.99.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	1 307 779,94	1 537 675	1 537 675,30	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	120 764 057,45	45 795 202	45 795 201,99	0,00	100
12.39.20.	Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot		271 000 000	271 094 341,00	94 341,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		328 196 976,68	277 343 002	277 343 001,99	0,00	100
13.01.04.	Korot valtion lainoista liikelaitoksille	4 540 616,25	3 682 423	3 682 423,15	0,00	100
13.01.09.	Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot	18 522 132,35	20 017 917	20 017 916,55	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	82 134 228,08	118 642 662	118 642 662,29	0,00	100
13.04.01.	Osuus Suomen Pankin voitosta	188 000 000,00	100 000 000	100 000 000,00	0,00	100
13.05.01.	Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	35 000 000,00	35 000 000	35 000 000,00	0,00	100
15. Lainat		19 396 501,36	18 261 201	18 261 201,36	0,00	100
15.01.02.	Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	19 396 501,36	18 261 201	18 261 201,36	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		2 652 776 519,24	2 836 517 948	2 820 675 656,05	-15 842 292,01	99

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia		0,00	135 000	43 514,72	91 485,24	134 999,96	0,00	0,00	134 999,96	43 514,72	91 485,24
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)		135 000	43 514,72	91 485,24	134 999,96	0,00		134 999,96	43 514,72	91 485,24
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot		85 000		84 999,96	84 999,96	0,00		84 999,96		84 999,96
	23.01.03.2. Valtioneuvoston Euroopan unionia koskevien horisontaalisten tehtävien palkkausmenot (EK) (enintään)		50 000	43 514,72	6 485,28	50 000,00	0,00		50 000,00	43 514,72	6 485,28
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		18 760 243 397,66	18 089 617 519	17 869 608 648,19	178 091 110,48	18 047 699 758,67	41 917 759,90	521 181 386,07	3 341 943 386,07	3 069 902 475,36	226 245 708,72
28.01.01.	Valtiovarainministeriön toimintamenot (S2)	34 924 000,00	33 824 000	23 200 772,21	10 623 227,79	33 824 000,00	0,00	12 303 814,40	46 127 814,40	35 504 586,61	10 623 227,79
	28.01.01.1. Toimintamenot (KPY)	34 924 000,00	33 824 000	23 200 772,21	10 623 227,79	33 824 000,00	0,00	12 303 814,40	46 127 814,40	35 504 586,61	10 623 227,79
	28.01.01.1.1. Toimintamenot (KPY)	34 924 000,00	33 694 000	23 200 772,21	10 493 227,79	33 694 000,00	0,00	12 303 814,40	45 997 814,40	35 504 586,61	10 493 227,79
	28.01.01.1.5. Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pilari2) (EK) (varattu)		130 000		130 000,00	130 000,00	0,00		130 000,00		130 000,00
28.01.20.	Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (S2)	845 000,00	1 845 000	0,00	1 845 000,00	1 845 000,00	0,00	845 000,00	2 690 000,00	399 818,18	1 845 000,00
28.01.21.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	3 306 000,00	871 000		871 000,00	871 000,00	0,00	3 306 000,00	4 177 000,00	0,00	871 000,00
28.01.25.	Metallirahamenot (A)	1 402 624,94	7 890 000	7 414 860,84		7 414 860,84	475 139,16				
	28.01.25.1. Metallirahamenot (KPY)	1 327 311,52	7 740 000	7 356 769,53		7 356 769,53	383 230,47				
	28.01.25.2. Juhla- ja erikoisrahojen suunnittelu (EK) (enintään)	75 313,42	150 000	58 091,31		58 091,31	91 908,69				
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	3 957 354,11	4 929 531	4 929 530,57		4 929 530,57	0,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.01.40. Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle (S2)		3 000 000	1 558 720,70	1 441 279,30	3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	1 558 720,70	1 441 279,30
28.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (S2)	1 000 000,00	1 000 000	700 000,00	300 000,00	1 000 000,00	0,00	150 000,00	1 150 000,00	850 000,00	300 000,00
28.01.88. Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen (S3)		257 000 000	256 000 000,00	1 000 000,00	257 000 000,00	0,00		257 000 000,00	256 000 000,00	1 000 000,00
28.40.03. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (S3)	222 000,00	220 000	67 795,46	152 204,54	220 000,00	0,00	1 797 329,21	2 017 329,21	651 178,05	152 204,54
28.50.15. Eläkkeet (A)	4 836 825 437,86	4 869 142 000	4 859 835 551,10		4 859 835 551,10	9 306 448,90				
28.50.15.1. Valtion, kunnan, seurakunnan, yksityisen palveluksen perusteella myönnetyt eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet sekä valtionapulaitoksen, liikelaitosten ja liiketoimintaa harjoittavien valtion virastojen ja laitosten vastaavat eläkkeet	4 814 912 928,78	4 847 807 000	4 839 236 692,57		4 839 236 692,57	8 570 307,43				
28.50.15.2. Kansanedustajien eläkkeet ja perhe-eläkkeet (KPY)	13 741 006,75	13 300 000	13 140 070,28		13 140 070,28	159 929,72				
28.50.15.3. Valtion eläketurvan piiriin kuuluville henkilöille myönnetyt kuntoutusetuudet (KPY)	2 401 859,33	2 380 000	2 214 120,15		2 214 120,15	165 879,85				
28.50.15.4. Korvaus kunnalliselle eläkelaitokselle (KPY)	5 769 643,00	5 655 000	5 244 668,10		5 244 668,10	410 331,90				
28.50.16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (A)	1 487 269,97	3 925 000	1 910 066,47		1 910 066,47	2 014 933,53				
28.50.16.1. Ylimääräiset eläkkeet (KPY)	1 164 093,96	1 886 000	1 102 687,50		1 102 687,50	783 312,50				
28.50.16.2. Eduskunnan kansliatoimikunnan ylimääräiset eläkkeet (EK) (enintään)		9 000				9 000,00				
28.50.16.3. Korvaus Nokia Oyj:lle (KPY)		10 000				10 000,00				
28.50.16.4. Korvaus Vapo Oy:lle (KPY)	191 005,91	250 000	189 517,51		189 517,51	60 482,49				
28.50.16.5. Korvaus Vammass Oy:lle (KPY)	2 330,52	30 000	2 342,88		2 342,88	27 657,12				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.50.16.6. Korvaus Lapua Oy:lle (KPY)	67 823,59	50 000	209 930,15		209 930,15	-159 930,15					
28.50.16.7. Muut korvaukset (KPY)		20 000				20 000,00					
28.50.16.8. Eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirrot Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään (KPY)	62 015,99	1 670 000	405 588,43		405 588,43	1 264 411,57					
28.50.63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (A)	250 513 331,84	275 546 000	265 046 966,55		265 046 966,55	10 499 033,45					
28.50.95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (A)	18 392 930,40	20 330 000	19 603 362,68		19 603 362,68	726 637,32					
28.60.02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (A)		2 091 324				2 091 324,00					
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	10 110 617,85	15 594 664	8 081 014,01		8 081 014,01	7 513 649,99					
28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)	28 428 000,00	15 498 000	725 844,71	14 772 155,29	15 498 000,00	0,00	19 275 465,33	34 773 465,33	5 420 915,57	29 352 549,76	
28.70.02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (S3)	5 833 625,00	4 460 000	13 124,92	4 446 875,08	4 460 000,00	0,00	3 004 837,03	7 464 837,03	2 260 092,05	5 204 744,98	
28.70.05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (S3)	0,00	8 134 000	0,00	8 134 000,00	8 134 000,00	0,00	22 488 761,23	30 622 761,23	11 619 162,96	8 134 000,00	
28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	0,00	8 134 000	0,00	8 134 000,00	8 134 000,00	0,00	22 488 761,23	30 622 761,23	11 619 162,96	8 134 000,00	
28.70.20. Tuottavuuden edistäminen (S3)	10 172 000,00	25 931 000		25 931 000,00	25 931 000,00	0,00	14 917 000,00	40 848 000,00	0,00	36 103 000,00	
28.70.21. Kansallisen tulorekisterin toteutus (S3)	220 000,00						121 891,24	121 891,24	94 945,69	26 945,55	
28.70.21.2. Kansallisen tulorekisterin toteutus VM	220 000,00						121 891,24	121 891,24	94 945,69	26 945,55	
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)	261 000,00						74 000,00	74 000,00		74 000,00	

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.70.23.	Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (S3)	5 620 000,00	2 617 000	0,00	2 617 000,00	2 617 000,00	0,00	2 845 537,97	5 462 537,97	2 580 662,43	2 881 875,54
28.70.40.	Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (S3)	8 100 000,00	8 100 000	8 100 000,00		8 100 000,00	0,00		8 100 000,00	8 100 000,00	0,00
28.89.30.	Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus (S3)		14 973 000	14 973 000,00		14 973 000,00	0,00		14 973 000,00	14 973 000,00	0,00
28.90.20.	Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen (S3)	1 789 000,00						410 744,95	410 744,95	132 232,17	278 512,78
28.90.22.	Hallinto- ja palvelurakenteiden kehittäminen ja tukeminen (S3)							174 725,49	174 725,49	164 644,67	0,00
28.90.30.	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (A)	8 644 798 859,00	7 696 706 000	7 696 705 461,00		7 696 705 461,00	539,00				
	28.90.30.1. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (KPY)	8 584 798 859,00	7 666 706 000	7 666 705 461,00		7 666 705 461,00	539,00				
	28.90.30.2. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen maksamiseen (EK) (enintään)	60 000 000,00	30 000 000	30 000 000,00		30 000 000,00	0,00				
28.90.31.	Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (A)	34 346,69	10 403 000	1 510 915,45		1 510 915,45	8 892 084,55				
	28.90.31.2. Valtionosuuksien vähenemisen korvaaminen (EK) (enintään)		3 000	2 007,00		2 007,00	993,00				
	28.90.31.4. Kuntarakennelain 16 §:n mukaiset selvityskustannukset ja kuntien yhdistymisselvitykset (EK) (enintään)	34 346,69	400 000	108 908,45		108 908,45	291 091,55				
	28.90.31.5. Kuntarakennelain 56 a §:n mukaiset vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustukset (EK) (enintään)		10 000 000	1 400 000,00		1 400 000,00	8 600 000,00				

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.90.32.	Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (S3)	10 000 000,00	17 000 000		17 000 000,00	17 000 000,00	0,00	33 839 421,15	50 839 421,15	16 179 682,26	27 000 000,00
28.90.34.	Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin (S2)	400 000 000,00						152 908 672,00	152 908 672,00	137 000 906,00	0,00
28.90.35.	Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (K)	2 383 000 000,00	2 362 000 000	2 361 900 030,00		2 361 900 030,00	99 970,00				
28.92.69.	Maksut Euroopan unionille (S3)	2 087 000 000,00	2 425 400 000	2 337 331 631,52	88 068 368,48	2 425 400 000,00	0,00	239 080 296,50	2 664 480 296,50	2 576 411 928,02	88 068 368,48
28.99.95.	Satunnaiset säädöspäätökset (A)		298 000				298 000,00				
28.99.96.	Ennakoimattomat menot (S3)	12 000 000,00	889 000		889 000,00	889 000,00	0,00	13 637 889,57	14 526 889,57	0,00	12 889 000,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		18 834 691,41	19 939 000	18 834 200,00		18 834 200,00	1 104 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.80.16.	Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (A)	18 570 530,13	19 619 000	18 572 083,60		18 572 083,60	1 046 916,40				
	29.80.16.1. Ylimääräisten taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeiden sekä niihin liittyvien perhe-eläkkeiden maksaminen (KPY)	17 713 354,59	18 604 000	17 820 873,49		17 820 873,49	783 126,51				
	29.80.16.2. Uudet taiteilijaeläkkeet ja niihin liittyvät perhe-eläkkeet (EK) (enintään)	857 175,54	1 015 000	751 210,11		751 210,11	263 789,89				
29.90.50.	Rahapeliteoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	264 161,28	320 000	262 116,40		262 116,40	57 883,60				
	29.90.50.02. Huippu-urheiluun (KPY)	264 161,28	320 000	262 116,40		262 116,40	57 883,60				
	29.90.50.02.5. Ylimääräisiin urheilijaeläkkeisiin ja Pro Urheilu-tunnustuspalkintoihin	264 161,28	320 000	262 116,40		262 116,40	57 883,60				
	29.90.50.02.5.1. Ylimääräiset urheilijaeläkkeet, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	264 161,28	320 000	262 116,40		262 116,40	57 883,60				
Määrärahatilit yhteensä		18 779 078 089,07	18 109 691 519	17 888 486 362,91	178 182 595,72	18 066 668 958,63	43 022 559,90	521 181 386,07	3 342 078 386,03	3 069 945 990,08	226 337 193,96

Valtiovarainministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2021 valtuudet						Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2022 TA:ssa						
28.92.00. Lainaliimitinjärjestely (2100001)	0	1 083 500	0	1 083 500	0	1 083 500	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet	0	1 083 500	0	1 083 500	0	1 083 500	0	0	0	0	0	0	0
28.92.00. Vakauseräsiirto (2100002)	0	3 502 500	0	3 502 500	0	3 502 500	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2021 käytettävissä olleet valtuudet	0	3 502 500	0	3 502 500	0	3 502 500	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	4 586 000	0	4 586 000	0	4 586 000	0	0	0	0	0	0	0

12 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2021–31.12.2021		1.1.2020–31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 385 771,50		3 551 027,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>784 683,65</u>	3 170 455,15	<u>3 540 082,04</u>	7 091 109,04
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	9 778 990,95		4 912 687,80	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-382 390,00		0,00	
Henkilöstökulut	36 101 903,13		31 696 272,51	
Vuokrat	3 407,35		90 057,98	
Palvelujen ostot	22 846 534,83		19 920 512,93	
Muut kulut	1 520 550,01		1 801 441,91	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-260 437,79		-1 967 750,42	
Poistot	<u>524 798,74</u>	<u>-70 133 357,22</u>	<u>43 733,23</u>	<u>-56 496 955,94</u>
JÄÄMÄ I		-66 962 902,07		-49 405 846,90
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	277 367 639,32		312 267 721,03	
Rahoituskulut	<u>-32 327 518,11</u>	245 040 121,21	<u>-28 370 234,82</u>	283 897 486,21
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	-1 362 020,34		237 093,42	
Satunnaiset kulut	<u>-172 081,68</u>	<u>-1 534 102,02</u>	<u>-17 541,08</u>	219 552,34
JÄÄMÄ II		176 543 117,12		234 711 191,65
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotal. tuotot EU:n toimielimiltä ja muilt	271 094 341,00		0,00	
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnolta	<u>1 941 100 000,00</u>	2 212 194 341,00	<u>1 931 600 000,00</u>	1 931 600 000,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	10 020 225 333,26		11 040 330 526,24	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	8 081 014,01		11 574 902,83	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	9 658 720,70		10 125 000,00	
Siirtotal. kulut rah.- ja vakuutuslaitoksille	807 378,97		323 176,01	
Siirtotal.kulut voittoa tavoittelemattomille	137 986 362,00		130 174 424,00	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	4 878 472 730,52		4 856 673 409,16	
Siirtotal. kulut EU:n toimielimille ja muille	2 576 411 928,02		2 275 655 912,39	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	149 294,86		138 425,79	
Muut siirtotalouden kulut	<u>69 494 160,00</u>	<u>-17 701 286 922,34</u>	<u>65 007 936,00</u>	<u>-18 390 003 712,42</u>
JÄÄMÄ III		-15 312 549 464,22		-16 223 692 520,77
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	91 867,42		53 259,12	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-4 951 136,10</u>	<u>-4 859 268,68</u>	<u>-3 957 354,11</u>	<u>-3 904 094,99</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-15 317 408 732,90</u>		<u>-16 227 596 615,76</u>

13 Tase

31.12.2021

31.12.2020

VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	2 055 461,73		2 580 260,47	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>1 757 938,98</u>	3 813 400,71	0,00	2 580 260,47
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	1 891 431,05		4 831 431,05	
Rakennusmaa- ja vesialueet	167 994,20		167 994,20	
Rakennukset	9 134 705,77		9 134 705,77	
Rakennelmat	55 390,45		55 390,45	
Koneet ja laitteet	0,00		9 303,57	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 059,93</u>	11 251 581,40	0,00	14 198 825,04
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	405 150 472,30		419 484 545,26	
Liikelaitosten peruspääomat	672 751 705,85		672 751 705,85	
Liikelaitoksiin muun oman pääoman ehdoin sijoitut pääomat	1 527 726 088,73		1 527 726 088,73	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>256 000 000,00</u>	2 861 628 266,88	0,00	2 619 962 339,84
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		2 876 693 248,99		2 636 741 425,35
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>2 048 865,00</u>	2 048 865,00	<u>1 666 475,00</u>	1 666 475,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>72 465 767,74</u>	72 465 767,74	<u>87 828 469,10</u>	87 828 469,10
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	93 840,40		146 897,39	
Siirtosaamiset	271 143 284,78		21 958,40	
Muut lyhytaikaiset saamiset	11 690 443,60		7 795 165,51	
Ennakkomaksut	<u>-78 521 681,17</u>	204 405 887,61	<u>28 175 879,65</u>	36 139 900,95
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-214,98</u>	<u>-214,98</u>	<u>-171,85</u>	<u>-171,85</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		278 920 305,37		125 634 673,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>3 155 613 554,36</u>		<u>2 762 376 098,55</u>

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	6 311 881 313,29		6 317 603 119,73	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-3 729 633 158,63		-3 816 043 766,79	
Pääoman siirrot	15 862 210 427,80		16 305 184 168,51	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-15 317 408 732,90</u>	3 127 049 849,56	<u>-16 227 596 615,76</u>	2 579 146 905,69
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 127 049 849,56		2 579 146 905,69
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	5 196 287,12		3 510 288,36	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	781 233,13		712 506,52	
Edelleen tilitettävät erät	672 147,18		626 051,53	
Siirtovelat	21 606 304,33		24 883 928,73	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>307 733,04</u>	28 563 704,80	<u>153 496 417,72</u>	183 229 192,86
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		28 563 704,80		183 229 192,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>3 155 613 554,36</u>		<u>2 762 376 098,55</u>

14 Liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen
 - Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden osalta tilikaudella tehtiin vain yksi kiinteistöomaisuuden siirto Senaatti-kiinteistöille.
- Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Valuutta	Kurssi 31.12.2021
USD	1,1326
SEK	10,2503
AUD	1,5615

Valtiovarainministeriöllä oli ulkomaan valuutan määräisiä eriä, joita Euroopan keskuspankki ei noteeraa, seuraavasti:

Noteeraamaton valuutta	Kurssi 31.12.2021
SDR	0,809127

- Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen
 - Valtiovarainministeriön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a – g §:n mukaisia.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä
 - Haus Kehittämiskeskus Oy:n pääomallainan 601 685,58 eur korjaus vuosilta 2014 ja 2015 tehty vuonna 2021.
 - Kruunuasunnot Oy:lle myytyjen asunto-osakkeiden virheellinen myyntikirjaus korjattu.
 - Valtion eläkkeistä vuosilta 2018–2019 korkojen osuudet korjattu.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa
 - Lomapalkkavelkaa sekä johdon palkkoja vuodelta 2020 on korjattu.
 - Osinkoja sekä muita rahoitustuottoja korjattu vuodelta 2020 johtuen sijoitusten ja lainasaamisten tileispoistoista.
 - Senaatti-kiinteistöjen lainan pääomaa korjattu johtuen Valtiokonttorin hallinnansiirrosta.

6. Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa
 - Valtiovarainministeriöllä ei ole tarvetta esittää selvityksiä tilinpäätösvouden jälkeisistä tapahtumista.
 - Pitkäaikaisissa euromääräisissä lainasaamisissa on eroa Valtiokonttorin ylläpitämän lainakannan tietoihin, joka liittyy avoimena olevaan hallinnansiirtoon Korkeimmalta oikeudelta. Sama ero esiintyy myös kiinteäkorkoisissa yli 5 vuotta lainasaamisissa. Nämä selvitetään seuraavan tilikauden aikana.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.01.01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	36 474 713,69		23 535 161,59		34 158 389,38				35 849 634,83	
	Bruttotulot	1 550 713,69		334 389,38		334 389,38				345 048,22	
	Nettomenot	34 924 000,00	33 824 000	23 200 772,21	10 623 227,79	33 824 000,00	0,00	12 303 814,40	46 127 814,40	35 504 586,61	10 623 227,79
28.01.25. Metallirahamenot (Arviomääräraha)	Bruttomenot	4 935 428,94		9 770 943,34		9 770 943,34					
	Bruttotulot	3 532 804,00		2 356 082,50		2 356 082,50					
	Nettomenot	1 402 624,94	7 890 000	7 414 860,84		7 414 860,84	475 139,16				

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	134 000 000	12 826 095,08	10
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	134 000 000	12 826 095,08	10
Pääluokat yhteensä	134 000 000	12 826 095,08	10

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		45 795 201,99
Vuosi 2019		26 136 254,17
4.19.28.40.03. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet	1 213 946,62	
4.19.28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistäminen	10 869 598,27	
4.19.28.70.20. Tuottavuuden edistäminen	4 745 000,00	
4.19.28.90.22. Hallinto- ja palvelurakenteiden kehittäminen ja tukeminen	10 080,82	
4.19.28.90.32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin	7 659 738,89	
4.19.28.99.96. Ennakoimattomat menot	1 637 889,57	
Vuosi 2020		19 658 947,82
4.20.28.01.20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus	445 181,82	
4.20.28.01.21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	3 306 000,00	
4.20.28.90.34. Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin	15 907 766,00	
Pääluokat yhteensä		45 795 201,99
Vuosi 2019		26 136 254,17
Vuosi 2020		19 658 947,82

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2021	2020
Henkilöstökulut	29 931 211,19	27 650 946,47
Palkat ja palkkiot	29 335 127,89	27 266 657,50
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	596 083,30	384 288,97
Henkilösivukulut	5 402 114,00	4 813 903,98
Eläkekulut	4 702 377,08	4 424 042,69
Muut henkilösivukulut	699 736,92	389 861,29
Yhteensä	35 333 325,19	32 464 850,45
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 888 688,71	1 915 941,25
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 480,00	2 680,00
Johto	2 240,00	2 540,00
Muu henkilöstö	240,00	140,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2021	2020	Muutos 2021–2020
Korot euromääräisistä saamisista	23 792 252,20	23 062 949,24	729 302,96
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	217 882 550,40	254 204 771,79	-36 322 221,39
Liikelayritysten voiton tuloutukset	35 000 000,00	35 000 000,00	0,00
Muut rahoitustuotot	692 836,72	0,00	692 836,72
Rahoitustuotot yhteensä	277 367 639,32	312 267 721,03	-34 900 081,71
Rahoituskulut	2021	2020	Muutos 2021–2020
Korot euromääräisistä veloista	19 603 362,68	18 397 193,51	1 206 169,17
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	12 724 155,43	9 973 041,31	2 751 114,12
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut yhteensä	32 327 518,11	28 370 234,82	3 957 283,29
Netto	245 040 121,21	283 897 486,21	-38 857 365,00

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma 31.12.2021	Lisäys 2021	Vähennys 2021	Lainapääoma 31.12.2020	Pääomamuutos 2021–2020
Yritykset ja asuntoyhteisöt	72 465 767,74	6 342 149,00	21 704 850,36	87 828 469,10	-15 362 701,36
Yritykset	72 465 767,74	6 342 149,00	21 704 850,36	87 828 469,10	-15 362 701,36
- Julkiset yritykset	72 465 767,74	6 342 149,00	21 704 850,36	87 828 469,10	-15 362 701,36
- Yksityiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paikallishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	72 465 767,74	6 342 149,00	21 704 850,36	87 828 469,10	-15 362 701,36

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit	31.12.2021						31.12.2020	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	21 104	1 121 814,24	81 803,26			40 671,66	929 887,60	81 803,26
Aktia Oyj	486	5 968,08	3 645,00			466,56	4 757,94	3 645,00
Elisa Oyj	20 618	1 115 846,16	78 158,26			40 205,10	925 129,66	78 158,26
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	104 202 285		405 068 641,29			60 840 912,63		418 308 671,89
Arsenal Oy	20 100		2 000 000,00	100,00	100,0			14 381 755,43
Hansel Oy	72 025		4 140 600,00	65,00	50,1			4 140 600,00
Tietokarhu Oy	0		0,00					67 275,17
Tyttökoulun Talo Oy	46		77,37	25,99				77,37
HAUS kehittämiskeskus Oy	1 000		2 880 435,20	100,00	100,0			3 671 435,20
Euroopan rahoitusvakausväline ERVV	51 097 174		510 971,74	1,80				510 971,74
Fingrid Oyj ¹⁾	939		126 103 888,39	28,24	50,1	50 236 500,00		126 103 888,39
DigiFinland Oy (ent. SoteDigi Oy)	1 000		90 000 000,00	100,00	100,0			90 000 000,00
Gasgrid Finland Oy (K-sarja 2 800 001 kpl, A-sarja 50 200 000 kpl)	53 000 001		131 726 077,38	100,00	50,1	10 604 412,63		131 726 077,38
Suomen Kaasuverkko Oy	10 000		47 706 591,21	100,00	100,0			47 706 591,21
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	0		0,00					1 094 070,11
Asunto-osakkeet	0		0,00					731 275,35
Kiinteistöosakkeet	0		0,00					362 794,76
Muut osuudet	33		27,75					0,00
Osuuskunta Valkeavesi	33		27,75					0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	104 223 422	1 121 814,24	405 150 472,30			60 881 584,29	929 887,60	419 484 545,26

¹⁾ valtion omistus yhteensä 53,1 % (ml. Huoltovarmuuskeskus)
Lisäksi saatu Suomen Pankin voitontuloutusta 100 000 000,00 euroa.
Lisäksi saatu DigiFinland Oy:n pääoman palautusta 57 000 000,00 euroa.
Lisäksi saatu Vimana Oy:n lopputilitys 966,11 euroa.

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Kirjanpitoarvo 31.12.2021	Kirjanpitoarvo 31.12.2020
Liikelaitos	672 751 705,85	672 751 705,85
Senaatti-kiinteistöt	672 751 705,85	672 751 705,85
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	1 783 726 088,73	1 527 726 088,73
Senaatti-kiinteistöt	1 527 726 088,73	1 527 726 088,73
Suomen Kaaasuverkko Oy	256 000 000,00	0,00
Yhteensä	2 456 477 794,58	2 200 477 794,58

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2021	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	3 230 000,00	69 235 767,74	72 465 767,74
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	-214,98	0,00	0,00	-214,98
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-214,98	3 230 000,00	69 235 767,74	72 465 552,76
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2021	Voimassa 31.12.2020	Muutos 2021–2020	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2021
Yritykset	666 900 000,00	618 657 480,00	48 242 520,00	1 307 000 000,00
Terrafame Oy <i>Vuoden 2017 talousarvio (1314/2016), VNp 17.5.2018 ¹⁾</i>	0,00	30 507 480,00	-30 507 480,00	107 000 000,00
Finnair Oyj <i>Vuoden 2020 lisätalousarvio (152/2020), VNp 20.5.2020 ²⁾</i>	540 000 000,00	540 000 000,00	0,00	600 000 000,00
Varustamoyhtiöt ⁶⁾				600 000 000,00
Rederiaktiebolaget Eckerö, VNp 9.7.2020 ³⁾	0,00	10 800 000,00	-10 800 000,00	
Viking Line Abp, VNp 15.10.2020 ⁴⁾	36 900 000,00	28 350 000,00	8 550 000,00	
Tallink Silja Oy, VNp 19.11.2020 ⁵⁾	90 000 000,00	9 000 000,00	81 000 000,00	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 970 112 870,00	9 673 872 720,00	296 240 150,00	20 000 000 000,00
Finnvera Oyj <i>Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (443/1998), VNp 24.10.2019, Vnp 9.9.2021, varainhankinnan joukkovelkakirjalainojen pääoma ⁷⁻⁸⁾ ja ¹⁴⁾</i>	9 970 112 870,00	9 673 872 720,00	296 240 150,00	20 000 000 000,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	880 000 000,00
Työllisyysrahasto <i>Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 11.6.2020</i>	0,00	0,00	0,00	880 000 000,00
Ulkomaat	7 074 360 854,47	7 275 507 404,15	-201 146 549,68	14 406 030 000,00
Euroopan komissio (SURE-tukiväline) <i>Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 11.6.2020 ⁹⁾</i>	431 740 250,00	431 740 250,00	0,00	432 000 000,00
Euroopan rahoitusvakuusväline (ERVV) <i>Laki Euroopan rahoitusvakuusvälineelle annettavista valtiontakauksista (668/2010), VNp 22.11.2018 ¹⁰⁾</i>	6 642 620 604,47	6 843 767 154,15	-201 146 549,68	13 974 030 000,00
Takaukset yhteensä	17 711 373 724,47	17 568 037 604,15	143 336 120,32	36 593 030 000,00

¹⁾ Valtioneuvoston päätöksen 17.5.2018 mukainen enimmäismäärä on 58 500 000 euroa, josta käytettävissä on vielä nostamaton takausmäärä, eli 84 000 euroa.

²⁾ Valtioneuvoston päätöksen 20.5.2020 mukainen enimmäismäärä on 540 000 000 euroa.

³⁾ Valtioneuvoston päätöksen 9.7.2020 mukainen enimmäismäärä on 10 800 000 euroa.

⁴⁾ Valtioneuvoston päätöksen 15.10.2020 mukainen enimmäismäärä on 38 700 000 euroa.

⁵⁾ Valtioneuvoston päätöksen 20.11.2020 mukainen enimmäismäärä on 90 000 000 euroa.

⁶⁾ Vuoden 2020 toinen lisätalousarvio (286/2020). Valtioneuvosto voi myöntää tarvittaessa vastavakuutta vaatimatta valtion takausohjelmasta omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 600 000 000 euroa varustamoyhtiöille huoltovarmuus kriittisen liikeliikenteen liikennöintiin ja ylläpitämiseen koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa.

⁷⁾ Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (18.6.1998/443, muutoksineen) määrittelee enimmäismäärän, jonka puitteissa valtioneuvosto voi myöntää valtiontakauksen Finnvera Oyj:n lainoille tai lainaohjelmille. Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen lakimuutoksen mukaan yhtiöllä saa olla samanaikaisesti valtion takaamien lainojen pääomaa takaisin maksamatta ja lainaohjelmia euromääräiseltä vasta-arvoltaan enintään 20 miljardia euroa. Tällä hetkellä aktiivisiin lainaohjelmiin on myönnetty pitkäaikaisen varainhankinnan EMTN-ohjelman (Euro Medium Term Note) osalta 15 miljardin euron takaus ja lyhytaikaisen varainhankinnan ECP-ohjelman (Euro Commercial Paper) osalta 3 miljardin euron takaus.

⁸⁾ Finnvera Oyj:n lainaohjelmille myönnetty valtiontakaukset kattavat myös koron- ja valuutanvaihtosopimukset, joiden nimellismäärä 31.12.2021 oli EMTN-ohjelman osalta 9 946 758 569 euroa ja ECP-ohjelman osalta 0 euroa. Johdannaissopimukset solmitaan kansainvälisen, vakiomuotoisen ns. ISDA-sopimuksen puitteissa ja siihen liitetään luottoriskiä vähentävä vakuusjärjestelyyn liittyvä Credit Support Annex (CSA) -sopimus. Johdannaissopimukset eivät sisälly viitteessä 7 esitettyyn 20 miljardin enimmäismäärään.

⁹⁾ Valtioneuvosto on 11.6.2020 tekemällään päätöksellä antanut 432 000 000 euron suuruisen valtiontakauksen Euroopan komission työttömyysriskien lieventämisen tilapäistä tukivälinettä (SURE-väline) varten ottamien lainojen vakuudeksi.

¹⁰⁾ Valtioneuvoston päätöksen 22.11.2018 mukainen enimmäismäärä on 7 669 873 200 euroa. Enimmäismäärä muodostuu Suomen osuudesta (1,928 %) Euroopan rahoitusvakuusvälineen 241 miljardin euron varainhankintaohjelmasta ja enintään 65 %:n ylitakauksesta. Päätös kattaa myös varainhankinnasta maksettaviksi tulevat korot ja muut kulut.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2021	Voimassa 31.12.2020	Muutos 2021–2020	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2021
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	774 320 201,90	639 889 708,93	134 430 492,97	7 401 985 124,00
Suomen Pankki <i>Eduskunnan päätös (1273/2011), VNp 18.2.2016, eduskunnan päätös (139/2017), eduskunnan päätös (798/2020), EV 131/2020 vp, VNp 10.12.2020 ¹¹⁻¹²⁾</i>	774 320 201,90	639 889 708,93	134 430 492,97	7 401 985 124,00
Yritykset	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	25 000 000,00
Nammo Vihtavuori Oy <i>Vuoden 2013 neljäs lisätalousarvio (836/2013), VNp 19.12.2013</i>	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	25 000 000,00
Ulkomaat	274 983 200,00	1 520 000,00	273 463 200,00	372 000 000,00
Euroopan investointipankki (EU Covid-19 -takuurahasto) <i>Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio (381/2020), VNp 25.6.2020 ¹³⁾</i>	274 983 200,00	1 520 000,00	273 463 200,00	372 000 000,00
Takuut yhteensä	1 074 303 401,90	666 409 708,93	407 893 692,97	7 798 985 124,00
Takaukset ja takuut yhteensä	18 785 677 126,37	18 234 447 313,08	551 229 813,29	44 392 015 124,00

¹¹⁾ Voimassa olevan määrän laskennassa käytetään Suomen Pankin ilmoittamaa Euroopan keskuspankin antamaa SDR-kurssia.

¹²⁾ Valtioneuvoston 10.12.2020 tekemän päätöksen mukaisesti NAB-järjestelyn kaksinkertaistaminen on astunut voimaan 1.1.2021, jonka myötä Suomea koskeva NAB-järjestelyn enimmäismäärä on noussut 2,267 miljardiin SDR:ään. Myös Suomen Pankin ja IMF:n uusi kahdenvälinen lainasopimus on astunut voimaan 1.1.2021, ja uuden kahdenvälisen lainasopimuksen enimmäismäärä on pienennetty suoraan 3,67 miljardista eurosta 1,62 miljardia euroon.

¹³⁾ Valtioneuvoston päätöksen 25.6.2020 mukainen enimmäismäärä on 371 158 331,96 euroa. Vuonna 2021 tehdyn suorituksen 15 100,51 euroa jälkeen enimmäismäärä on 371 143 231,45 euroa. Enimmäismäärä muodostuu Suomen osuudesta (1,52 %) EU Covid- 19 -takuurahaston 25 miljardin euron tavoitellusta koosta. Takuun nojalla Euroopan investointipankille voidaan korvata sen yhteyteen perustetusta yleiseurooppalaisesta EU Covid- 19 -takuurahastosta pankille aiheutuneita tappioita. Vuoden 2020 vastuumäärä poikkeaa aiemmista esityksistä. Rahaston raportointia on täsmennetty vuodenvaihteesta 2021 alkaen siten, että voimassa olevaksi vastuumääräksi ilmoitetaan Suomen osuus rahaston aktuaalisesta sopimuskannasta kullakin raportointitietokellällä. Aiemmin voimassa olevaksi vastuuksi on ilmoitettu rahaston takaussopimukseen Suomen osuudeksi kirjattu enimmäismäärä 371 milj. euroa.

¹⁴⁾ Valtioneuvosto on 9.9.2021 tekemällään päätöksellä antanut vastavakuuksia vaatimatta valtioneuvoston Finnvera Oyj:n Euro Commercial Paper -lainaohjelmalle (ECP), jonka puitteissa otettujen lainojen takaisin maksamatta oleva pääoma on enintään kolme miljardia euroa. Takausta annetaan lainaohjelman puitteissa 31.12.2026 mennessä otetuille, takaisinmaksuajaltaan enintään 12 kuukauden pituisille lainoille sekä lainoihin liittyville koron- ja valuutanvaihtosopimuksille sekä muille vastaaville suojausjärjestelyille ja edellä mainituissa sopimuksissa sovituille korolle ja muille ehdoille.

Voimassa olevat takaukset ja takuut

Takaukset ja takuut	Voimassa 31.12.2021	Voimassa 31.12.2020	Muutos 2021–2020	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2021
Takaukset yhteensä	17 711 373 724,47	17 568 037 604,15	143 336 120,32	36 593 030 000,00
Takuut yhteensä	1 074 303 401,90	666 409 708,93	407 893 692,97	7 798 985 124,00
Takaukset ja takuut yhteensä	18 785 677 126,37	18 234 447 313,08	551 229 813,29	44 392 015 124,00

Sisältyvät ulkomaanrahan määräisiä takauksia ja takuita

Takauksen tai takuun saaja	Valuutta	Valuutta- määräinen vastuu 31.12.2021	Valuutta- määräinen vastuu 31.12.2020	Valuutta- määräinen muutos 2021–2020
Finnvera Oyj	SEK	3 500 000 000	3 500 000 000	0
Finnvera Oyj	USD	3 500 000 000	2 500 000 000	1 000 000 000
Finnvera Oyj	AUD	60 000 000	60 000 000	0
Suomen Pankki	SDR	626 523 382	542 923 382	83 600 000

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätöspäivän kurssi €
Euro (EUR)	14 541 244 054,01	77,41	1
Yhdysvaltain dollari (USD)	3 090 234 857,85	16,45	1,1326
Erityiset nosto-oikeudet (SDR)	774 320 201,90	4,12	0,809127
Ruotsin kruunu (SEK)	341 453 420,88	1,82	10,2503
Australian dollari (AUD)	38 424 591,74	0,20	1,5615
Yhteensä	18 785 677 126,37	100,00	

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä**
Suomen valtion metallirahavastuu (L metallirahasta 216/1998) *	12 530 943,34	6 768 000,00	2 816 000,00	2 816 000,00	599 511 544,17	611 911 544,17
Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki IBRD					1 198 304 785,45	1 198 304 785,45
Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC					0,00	0,00
Kansainvälinen investointitakauslaitos MIGA					8 181 176,06	8 181 176,06
Euroopan investointipankki EIB					3 693 702 498,00	3 693 702 498,00
Pohjoismaiden Investointipankki NIB					1 483 000 000,00	1 483 000 000,00
Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO					22 265 000,00	22 265 000,00
Euroopan neuvoston kehityspankki CEB					69 786 000,00	69 786 000,00
Euroopan vakausmekanismi EVM					11 118 460 000,00	11 118 460 000,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	12 530 943,34	6 768 000,00	2 816 000,00	2 816 000,00	18 193 211 003,67	18 205 611 003,67
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	12 530 943,34	6 768 000,00	2 816 000,00	2 816 000,00	18 193 211 003,67	18 205 611 003,67

* Suomen Pankki on laskenut liikkeelle käyttörahoja yhteensä 584 250 534,17 euroina sekä juhlarahoja 27 661 010,00 euroina. Valtio on metallirahalain (216/1998) nojalla vastuussa em. kolikoista.

** Maksetut määrät koskien kansainvälisiä rahoituslaitoksia on esitetty liitteellä 17.

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtiovarainministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa

Rahalaitos	1 Merkitty pääoma 31.12.2021 mennessä yhteensä		2 Maksettu pääoma 31.12.2021 mennessä yhteensä		3 Maksettu pääoma 31.12.2021 valuuttakurssien mukaan euroina
	Valuutta		Valuutta		
Kansainvälinen jälleenrakennus- ja kehityspankki IBRD	USD	1 357 200 000,00	USD	91 700 000,00	80 964 153,28
Kansainvälinen rahoitusyhtiö IFC	USD	0,00	USD	126 471 000,00	111 664 312,20
Kansainvälinen investointitakauslaitos MIGA	USD	9 266 000,00	USD	2 171 000,00	1 916 828,54
Euroopan investointipankki EIB	EUR	3 693 702 498,00	EUR	329 450 757,00	329 450 757,00
Pohjoismaiden Investointipankki NIB	EUR	1 483 000 000,00	EUR	150 000 000,00	150 000 000,00
Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö NEFCO	EUR	22 265 000,00	EUR	22 265 000,00	22 265 000,00
Euroopan neuvoston kehityspankki CEB	EUR	69 786 000,00	EUR	7 747 000,00	7 747 000,00
Euroopan vakausmekanismi EVM	EUR	11 118 460 000,00	EUR	1 434 640 000,00	1 434 640 000,00
Yhteensä					2 138 648 051,01

Summien selitykset:

1 Merkityt osuudet (callable capital) laitokseen liittymisestä alkaen vuoden 2021 loppuun saakka.

2 Maksetut osuudet (paid-in) laitokseen liittymisestä alkaen vuoden 2021 loppuun saakka.

3 Maksettujen osuuksien kumulatiivinen arvo euroina vuoden 2021 kurssien mukaan, EUR-USD: 1,1326 (Suomen Pankki 31.12.2021).

Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28.2.2022

Annika Saarikko
Valtiovarainministeri

Sirpa Paatero
Kuntaministeri

Juha Majanen
Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-903-0 (pdf)

Maaliskuu 2022